

Ujabb névsorok: oroszországi munkaszolgálatosokról

UJ ÉLET

A MAGYAR ZSIDÓSÁG LAPJA

II. ÉVFOLYAM 47. SZÁM

MEGJELENIK
MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN

1046 NOVEMBER 21.
5707 CHESVAN 27.

TÜZHALÁL

Írta: Antal Gábor

Az orvosok falán, akik az emberi idegrendszer rendellenességeit kutatják, azt mondják, hogy a tizenégyéves Korein Éva, aki magára gyújtotta ágát, mert szülei és testvérei is tűzhalál áldozatai lettek Auschwitzban, patopszihikus jelenség volt. Igen, így is lehet beszélni Korein Éváról, elemezni lehet azokat a furcsa és titokzatos effektusokat, melyek — mint azt mi, modern emberek már sejteni véljük — egy tizenégyesztendő kislány lelke és ágya mélyén meghuzódnak, s melyek a végletekig feszültek és végül is elpattantak ennél a leánykánál. A történészek is jól tudják, hová kell sorolni ezt az eseményt: a nagy európai zsidó tragédia egyik utórezgése, beletartozik valamibe, de nem változtat, nem növel azon már semmit. Az újságolvasók is közömbösen haladnak el a hír mellett, megedződtek már. A sok gyilkosság, öngyilkosság, ázzal, gőzzel, karréval, árammal, fejszével, füttykössel, revolverrel és kézzel való emberölés után

micsoda a kis Korein Éva tűzhalála?

Megmondjuk: szimbólum!

Mindig büszkén racionalistának hirdettük magunkat, Spinoza leszármazottjának, akinek lelkében minden mámor fölött, minden extázis fénypontjában ott kell tündökölnie a megismerés, a megfigyelés, a rendszerető értékelés vágyának, az amor intellectualis-nak. Most azonban nem tudjuk és nem is akarjuk másképp értelmezni Korein Éva halálát, — a Szüzét, aki emésztő lángokban lobogott körülöttünk — hogy helyettünk égett el ez a gyenge test, helyettünk, akik véletlenül, kegyelemből élünk és nem minden pillanatban érezzük megmaradásunk hivatását és gyermeki lelke azok helyett lobogott égő tiltakozásként, akik akkor sem tiltakoztak és ma sem éreznek büntudatot. Azt mondják sovány volt, fekete és nagyszemű volt Korein Éva, szelíd, bánatos és rossz ruhákban járt. Biztos elment az espressók előtt és szánakozva nézett be az

ajtókon, vagy ott ült az Andrássy-uti nagy lakásban, mely majdnem csupasz volt, csak néhány furcsaszagu, régi emlék hevert a sarokban és a csendet hallgatta, mint Pap Károly regényhősei.

Ágyad előtt, máglyád előtt elhalkul bennem a zszurnaliszta, Korein Éva. Nem vagyok ura szavaimnak, nem tudok kicsiholni magamból se fordulatosságot, se csint, ennél a tűznél, mely a te szüzi és magányos ágyadból csap fel, nem lehet melegedni és nem lehet pecsenyét sütni. Megrendülten állok és megrendülten állnak barátaim és ellenségeim, gazdagok és szegények, kövérek, soványak, mohó emberek, akiket könnyökük és irgalmatlan önzésük mentett meg a haláltól és vergődő lelkek, akik már nem is tudják miért élnek. Az egész maradék magyar zsidóság, mindenki aki csak tud Rólád, megrendült és egy percre — elfolyik, vagy megmarad-e ez a perc? — megváltozott szimbólumod fenségétől, Korein Éva.

Ó, tűzhalált halt hugunk,

leányunk, Korein Éva, aki tiszta voltál és most niar mulhatatlanul tiszta maradsz, mint Iphigénia, micsoda örök tomboltak benned egyéni fájdalmad és emléked mögött, ki parancsolt neked, kinek a szavára hallgattál, kit akartál megengesztelni és micsoda Trójáért? Hiszen a Vár már lehullott, összedőlt, a másoké lett és az Alvilágé, ki támasztja fel halottainkat, ki forgalja vissza a történelem kerekét, ki állhat kétszer egy rohanó folyóba? Miért nem örültél te is, hogy megmaradtál, miért nem bujtál a feledtelő, langyos örömök közé, miért nem kértél jobb ruhákat és egy korcsolyafelszerelést, hiszen voltak rokonaid? Miért érezted olyan egyszerűnek, olyan elválaszthatatlannak, olyan lefejlhetőnek és véglegesnek azt a kapcsolatot, ami a halottakhoz, ami a halottak sorsához, ami a zsidóság egzisztenciális nagy tragédiájához fűzött? Magad miatt, mert nem tudtál élni? Azok miatt, akik nem tudnak meghalni? Vagy miattunk, akik élet

Ara 1 forint

és halál között lebegünk, de csak akkor élhetünk, ha valaki leveszi rólunk a halál terhét.

A mi életünkért haltál meg, a nagy tragédián tanulni akaró, a nagy tragédia talajában gyökerező, de holnapra virágot hajtó, megnevesült, emberibb és zsidóbbá lett zsidó jövendőért haltál meg, Korein Éval

Tűzhalálod tiltakozás a feledés, a hanyatlás, a szélszóródás, a halál ellen. Egész életünkkel bucsuzunk Tőled, Korein Éva.

Tildy Zoltán köztársasági elnök születésnapja

Jelentőségteljes évfordulót ünnepel a demokratikus Magyarország dolgozó népe. Egy éve annak, hogy a munkások, parasztok és értelmiségiek bizalma, szeretete és ragaszkodása köztársasági elnöknek választotta meg Tildy Zoltánt, aki a legsúlyosabb időben is férfiasan helyt állott a demokratikus eszmék mellett. Őszinte és szívből jövő az a szeretet, amellyel most a demokratikus köztársaság minden dolgozója köszönti Tildy Zoltánt ötvenhetedik születésnapja alkalmából is, mert a két évforduló egybeesik. A fasiszta rendszerben az államfőt ilyen alkalmakkor hazug tömjénezés, megrendelt dícséret faszította el. Tildy Zoltánnak nincs szüksége ilyen külsőségekre. A köztársasági elnököt népével nem a felköszöntők szózuhataga köti össze, hanem mélyseges humánuma, az üldözöttekkel és elnyomottakkal való igaz együttérzése. A gyárak, mezők, irodák, műtermek és üzemek népe hálával és szeretettel fordul most feléje.

MI TUD?

Sugár Lajosról,

ki a nagykalai 10/10 százzal, 1912. nov. 28-án Oroszországba ment

Hartmann Péterről,

akit 1944-ben kb. nov. 2-án vettek el az Abrecht-káptanyából. Szíves értesítést kér: Sugár Lajosné, Alsóerdőor-u. 28. Hattyu szpórium.

Szegedi kulturmunka

Ünnepélyes külsőségek között indította meg a szegedi hitközség ez év november hó 10-én a maga gondosan előkészített kulturális tevékenységét. Ott láttuk a város zsidó intelligenciájának színe-javát, megjelennek a hitközség vezetői s ünnepi ünnepségekben részesítették a fővárosból odaérkezett zsidó közéleti reprezentánsokat.

Stern Márton szegedi hitközségi elnök, nagy közvetlenséggel üdvözölte a megjelenteket. Bejelentette, hogy a hitközség programszerűen kívánja kulturális tevékenységét az elkövetkező hónapok folyamán kifejteni. A helybeli zsidóság nevében arra kérte a fővárosi vendégeket, hogy ebből az első alkalomból ők szóljanak hozzá Szeged zsidóságának kulturális kérdéseire. Megállapította, hogy a hallgatóság különös érdeklődéssel várja ezeket a megnyitó szavakat, mert tájékoztatást remél országos kérdésekben is.

Sláckler Lajos, a Magyar Izraeliták Országos Irodájának és a Pesti Izraelita Hitközség elnöke, előadásában legelőször arról beszélt, hogy a főváros zsidósága figyelemmel kíséri és nagy szeretettel látja a vidéki hitközségek minden megmozdulását. Visszapillant a nulla és izelit ad a jövőből. Kiemeli a kulturális munka fontosságát. Megállapítja, hogy a felszabadulást követő hosszú hónapok sok gondja és veszélye után most már eljött az ideje a revalidálásnak. Ragaszkodni kell az ősi zsidó hagyományokhoz s foglalkozni kell a pozitív zsidó feladatokkal.

Elismeréssel emlékszik meg a szegedi hitközség vezetőinek áldozatos működéséről. Örömmel látja a hitközségi élet fejlődését. Részletesen beszél a vidéket különösen érdeklő országos kérdésekről. Ismerteti a magyar törvényhozás zsidó vonatkozású rendelkezéseit. Megemlékszik a külföldi hittestvérek hatékony segítségéről. Politikai irányvonalként az „egyetemes zsidó vonalat” jelöli meg. Erről leírni nem szabad, mert elítélendő minden mellékvágány. Ezzel egyidejűleg bele kell illeszkedni a demokrácia építő munkájába. Nyíltan ki kell állni a demokrácia mellett, mert az jelenti a felelősséget. Tárnyalagosan beszél a kivándorlás kérdéséről és a cionizmusról, érinti a zsidó élet számos más kérdését. Komoly figyelemmel él az erők egységesítése érdekében.

Solomon Mihály, a Magyar Cionista Szövetség elnöke, nagyvonalú és feltehetően tartalmas kulturális előadásban örömmel állapítja meg, hogy a hazai zsidóság sok nehézség megpróbáltatás után ismét eljutott odáig, hogy szolgálja és terjeszti a kulturát. Evtizedekre visszapillantva megállapítja, hogy Herzl a maga kulturális túlfinomultságában előre látta a zsidó sorsot. Hada, között ellene, de nem tudta meg-

gátolni, mert tanításait nem érezték meg és nem vették át a zsidóság szélesebb rétegei. Rámutat azokra a téveszmékre, melyek a közelmúlt katasztrófájához vezettek, amikor Európa országainak egy részét a civilizálatlanság irányította. A téveszmék és azok terjesztői mind eltűnnek a történelem süllyesztőjében. Csak a kultura uralkodik mindörökké a világ felett. Beszél a cionista mozgalom célkitűzéseiről. Vissza kell térni, ugymond, az ősi forráshoz, melyet betemettek a nagy hosszú évszázadai. Fel kell térni az évezredek régi zsidó kulturát.

A könyv népének nevezett zsidóság az idők folyamán bizonyos mértékben kettősséget mutatott. Az ugynevezett felvilágosodás korszaka húzta meg a választóvonalat. Sokan voltak, akik környezetük sajátosságait vették fel. Így keletkezett az a felszínes máz, amely európai kultura címen mutatkozott. A régi tradíciókon alapuló ősi zsidó kulturától ugyanakkor eltávolodás mutatkozott. Fatális sorstragédia, hogy a zsidó nép mindig az igazságot szomjuhozza s mégis mindig igazságtalanságot követnek el vele szemben. Minden baj kuforrását abban látja, hogy a zsidóság megfeledkezett a maga leg-őbb kulturájáról és a sokszor felszínes európai kulturformákhoz igyekezett asszimilálódni.

Vallásosságát hirdeti a templomoktól is. Amikor hűségét viseltünk a demokratikus Magyarországnak, nem szabad letagadni a nagy zsidó családhoz való tartozást. Ki kell küszöbölni minden gyanakvást egymás között. Neológia, ortodoxia, asszimiláció és cionizmus egyformán szenvedő részei voltak a nagy katasztrófának. Érthető, ha ezért ma már a zsidóság minden árgúlatlan megértéssel viseltetik a szentföldi gondolat iránt. Aki magasabbra kíván emelkedni, annak a kultura útját kell járnia. Aki élni és boldogulni akar, annak az egység felé kell haladnia.

Domonkos Miksa, a Pesti Izraelita Hitközség ügyvezetője megállapítja, hogy Szeged nem ezorol kulturában importra. Lőw Imánuel városában ez olyan természetes, hogy felesleges minden szózaporlás. A Biblia népe ismeri az igaz kuforrát, Izrael gyermekei egy szölván hucilusai az ősi kulturának. Terjesztik minden bolyongásuk közben.

Dr. Frenkel Jenő szegedi főrabbi záró szavában arról a mély veremről elmélkedik, ahova hűnős erők dobták a magyar zsidóságot. Fáradt, beteg, kifosztott és legyengült emberek kerültek ki belőle. Nem esoda, ha az ilyen páriák csak nehezen tudnak újból beilleszkedni a szabad emberek életébe. Felvilágosító munkára van szükség s a kultura magaslatai felé kell haladni.

Turóczy-Trostler József: A magyar irodalom európaizálódása

A hazai irodalmi életnek komoly eseményo Turóczy-Trostler Józsefnek „A magyar irodalom európaizálódásáról” szóló tanulmánya, amely a napokban jelent meg az Egyetemi Nyomda kiadásaként. Ez a füzet több fejezetet közöl a kiváló irodalomtörténésznek „A magyar irodalom európai funkciója” című 1946. április 1-én bemutatott akadémiai székfoglalójából. Turóczy-Trostler Józsefnek a közeljövőben megjelennek összegyűjtött tanulmányai. De már ez a tanulmány is alkalmas arra, hogy megállapíthassuk azt, hogy Turóczy-Trostler József a tudományt művésztől alakította át. Nem azért, hogy engedményeket tett volna a közönség igényeinek, az olcsó népszerűségnek, hanem azzal, hogy nem követte azoknak a szobatudósoknak és könyvmolyoknak a példáját, akik azt hiszik, akkor érdemlik ki az „igazi tudós” nevet, ha unalmasak, szárazak, érthetlennel s nevéket és munkásságukat a szakmabudiek szűk csoportján kívül senki sem ismeri. Turóczy-Trostler Józsefnél a tanulmány nem egyszerű szelvényzet, vagy zord itélkezés, hanem önálló alkotás. Külön műfaj, amelybe ő nemcsak adatok, nevek, címek és idézetek elkaprázó sokaságát önti bele, hanem egyéniségét világnézetét, érzeit és az összefüggő anyagot alakító teremtő lendületét. Stílusa ennek megfelelően színes, érzéki és képekkel szűfolt. Nem elégszik meg a zűfveg testével, a problémát kutatja, amelyet aztán megragad, kifejti, megvilágít és élménnyé tesz. Nem siklik el a problémák fölött. Egyideig talán elhagyja, de azután ismét visszatér hozzá. Ilyen hosszú érési folyamaton ment keresztül az a probléma is, amelyet „A magyar irodalom európaizálódása” címen dolgozott most ki.

KI TUD?

Rosner Ibolyáról,

szül. 1923 Bpsten, anyja neve: Hahn Irén, 1944 október 23-án a Kisok-pályáról M. szándékkal leugra az iskolából s onnan Hegyeshalom felé vitték.

KI TUD?

Rosner Endréről,

szül. 1925 Bpsten, anyja neve: Hahn Irén, 1944 november 26-án Borságyon, Tolna m. 10/321. Barlál szándékkal volt, mint munkaszabályos. Felszabadulás után a ceglédi fogolytáborban, Páncsós lakotanya, 10. szándékban kelték Szíves értesítést kérnek kétségbeesett szülei: Bpest, VIII., Baross-utca 22.

KI TUD RÓLA?

Gyermekotthon vezetője és minden jóakaró ember figyelmébe!

Deutsch Károly

13 éves, egyetlen fiam elűlt. A felszabadulás után többet látta. Állítólag valamelyik gyermekotthonban volt. Értesítést kér: Deutsch Józsefné, szül. Göpel Gizella, Budapest, VI., Szilv-utca 28

Glosszák a hétről

FURCSA HANGOK hallatszottak — az Orosháza és Vidéke című kisgazda lap tudósítása szerint — Orosháza város képviselőtestületének közgyűlésén, ahol több szónok kifogásolta az orosházi zsidó mártírok emléktáblájának legutóbbi leleplezésén, hangzott felszólalásokat.

A szabad kritika álláspontján vagyunk és az a felfogásunk, hogy minden nyilvános beszéd elmondójának türelem kell a közvélemény itéletét. Nem kifogásoljuk tehát a közgyűlési szónoklatokban elhangzott kritikákat és azt sem kutasjuk, hogy azok jogosak-e, vagy jogtalanok?

De, igenis, csodálkozunk azon, hogy demokratikus pártok szónokai olyasmiket mondhattak, mint amilyeneket Orosházán mondtak.

Ime, egy kis csokor a beszédek közül

Kiss János főispán: „Az antiszemitizmus a felszabadulás után is megmaradt. Ez nagyrészt annak köszönhető, hogy ehhez maguk a zsidók is nagymértékben hozzájárultak... A zsidóságnak egyrésze két esztendő alatt akarja azt megszerezni, amit más ember egy egész életen át nehezen tud elérni... A felszabadulás után a zsidóság részéről igen nagyszámban kerültek a közhivatalokba, de különösen a rendőrségre, ahol a kakastollas világra emlékeztető tevékenységet fejtettek ki...“

Németh Pál képviselőtestületi tag megállapította, hogy „A zsidók a muliban is ugyszólván az aranyborjút imádták. Bár én nagy zsidótliszelő vagyok, de meg kell mondanom, hogy abban az időben, amikor elhurcolták őket, nem magukkal törődtek, hanem az arányaikat dugdoszták. Azt is meg kell mondanom, hogy minden zsidónak aranya volt a muliban — még a legszegényebbeknek is.“

Az ilyen beszédek bizony nem valami nagyon csillapítják az antiszemita közhangulatot!

Az ilyen beszédek inkább olajat jelentenek a tüzre!

Kiss János főispán ur a zsidókra hárítja az antiszemitizmus megmaradását. Ezzel a témával magyar és külföldi szociológusok már sokat foglalkoztak. A zsidók csakugyan „felelősek“ némileg az antiszemitizmus további életéért. Miért? Mivel? Azért,

mert merészelték visszakérni szélhordott holmijaik maradványait. Azzal a kérelmükkel, hogy a holmik az, vagy az adja vissza, ezt, vagy azt sok esetben antiszemitává tették. Ez volt azonban minden bűnük!

Ami pedig a köteszlenős „szerzést“ illeti: a főispán ur tudhatná, hogy a magyar zsidóság tuynomórésze két esztendő után még mindig a külföldi segítőszervezetek jójövöltábol tengeti csupán életét! A magyar zsidóság széles rétegei ma is rongyosak és otthonaik Gorkij „Jjelli menedékhely“ére emlékeztetnek!

A kakastollasokóra emlékeztető zsidó magatartást a főispán ur valószínűleg csak a szónoklat hevében említ-

tehat nagy többségükben 1944 előtt felölték már azt, amijük azelőtt esetleg volt. Az 1944-es tragédia már egy elszegényedett, vergődő zsidóságot ért.

Nagyon sajnáljuk, hogy Orosháza város közgyűlésén olyan hangok hallatszottak, amelyek mindent szolgálhatnak, de a megbékülést — nem!

*

AZ IGASZÁGÜGYMINISZTER antiszemita ordítózt csiptet nyakon egy futballmeccs közönségének sorában. A kézrekerült antiszemitát sajnálkozva adta át a rendőrségnek.

Csak gratulálhatunk az igazságügyminiszternek erőlyes és határozott fellépéséhez. De ugyanakkor kénytelenek vagyunk megállapítani, hogy az igazságügyminiszter

A Pesti Izraelita Hitközség Előljárósága

MEGHIVÓ

a Pesti Izraelita Hitközség képviselőtestületének 1946 november 20-án (kedden) délután fél öt órakor a Hitközség nagy üléstermében (VII., Sip-u. 12. II. 33.) tartandó

rendes közgyűlésére

Tárgy: A hitközségi választójogi szabályzat módosítására, valamint az összeférhetetlenségnek az alapszabályokba való beiktatására vonatkozó javaslat.

Budapest, 1946 november 15.

Stöckler Lajos s. k.
elnök

*

Az alapszabályok 87. §-a következőleg rendelkezik:

...Az alapszabályok módosítására vonatkozó határozat csak a jelenlévők kétharmadának, de legalább is 50 jelenlévő tagnak hozzájárulásával hozható...“

hetten, mert jól tudja, hogy ilyen nem volt és nincs. A zsidók senkit sem deportáltak, senkit sem vertek félholtra állítólagos ékszerekért és senkit sem raktak vagonokba.

Folytassuk az ékszereknél és Németh Pál felszólalásánál!

Németh Pál szerint: minden zsidónak aranya volt, amikor deportáltak. A szónok nyilván megelégedett arról, hogy a magyar zsidóság katasztrófája nem 1944 tavaszán kezdődött, hanem akkor csak folytatódott. A magyar zsidóság nagy tömegeit már az 1930-as évek végétől kezdve kidobálták hivatalaiból, állásaiból, megfosztották iparengedélyeitől. A zsidók

voltakép olyan „munkát“ végzett, amihez — nem kell igazságügyminiszter. Egy-egy antiszemita és fasiszta izgató lefogásához egy-egy detektív vagy rendőr is elegendő. Annál is inkább, mivel igazságügyminisztere csupán egyetlen van Magyarországnak, rendőre és detektíve pedig sok, ha nem is elég.

Reméljük, hogy — az igazságügyminiszter példájára — ezentul a rendőrök és detektívek is elintézik azoknak az izgatóknak a lefűtelését, akiknek a szólamaí tételes törvényekbe, sőt a magyar alkotmány alapelveibe ütköznek.

Nem vesszük tragikusan a futball-közönség sorából felhangzó antiszemita hecckiáltásokat, nem is akarjuk

eltulozni az igazságügyminiszterrel kapcsolatos lefűtelés jelentőségét, de azért úgy találjuk, hogy most már elég volt abból a sport-antiszemitizmusból, ami annyira megcsufolja a sport lényegét. A sport ugyanis nemes vetélkedést és lovagiasságot feltételez. Ahol a nemes vetélkedést antiszemita uszítással körítik és a lovagiasságot nyilas frázisokkal helyettesítik, ott — nincs sport és nincs sportszellem.

A futballmeccsek publikumának némi megfigyelésével és a publikumba beférkőzött sportszeretlen elemek kiráncigálásával könnyen rendet lehet teremteni a tribünökön és vissza lehet adni a sporttelepkeket azoknak, akik nem a tüntetőkre, hanem a sportolásra kíváncsiak.

*

A MEGFERTŐZÖTT SPORT, egy másik esetére hívja fel a figyelmet az a levél, amelyet egy miskolci előfizetők jut-talított hozzánk. A levél az MMTE ózdi futball-vendégszerepléséről számol be, ahol a közönség soráiból ilyen közbeszólások röpködtek a két munkáspárt futballcsapata felé: „Rohadt zsidók!“, „Nyavalyás deportáltak!“, „Visszakerültök még a gettoba!“ ... „Lágerba velük!“

A lezsidózott és Lágerba kivánt csapat tagjai sorában véletlenül egyetlen zsidó sem szerepelt!

A hatósági közegek csak nevettek a közbeszólásokon. Senkit nem igazoltattak. Senkit nem tartóztattak le. Szabadon hangzottak el a fasiszta közbeszólások!

Talán Ózdra is az igazságügyminiszter kellett volna?

*

ALIG SZÁRADT MEG A TINTA a fentemlített két eset ismertető irásán, máris jelentkezett harmadiknak: Szolnok, a legujabb tüntető fasiszta sportbotránnyal. Az M. T. K. játékosainak és a játék vezetőinek az elmúlt vasárnap „lejátszott“ mérkőzésén a becsmérő, zsidózó, üvöltő áradaton kívül közép-por is jutott oszlatyészül a „nemes sport“ nagyobb dicsőségére... Hát elég volt! Tulontul elég volt! A demokrácia nem tűrheti az állandó gáncsvetéseket és fasiszta merényleteket. Rendet kell teremteni a futball-pályákon, mert ugylátszik vérszemek kaptak a sportember álarca-ba bujt fasiszták abból a tényből, hogy eddig hajuk-

szála sem görbült meg botrányos és vakmerő botrány-szerzéseik során. Ha pedig az a helyzet, hogy nem lehet sport botrány nélkül, akkor inkább szüneteljen „ez a sport” mindaddig, amíg az igazai sportüzés ideje el nem érkezik...

*

DARVAS JÓZSEFRŐL, a Szabad Szó főszerkesztőjéről és az ismert parasztpárti politikusról az a hír terjedt el, hogy a kultuszminisztérium érdekében katolizál.

Darvas József a Szabad Szó pénteki számában kemény választ adott és „aljasnak és becsületét bemozsolónak” minősítette a hírosztelést.

Ehhez a vallásváltoztatással kapcsolatos cáfolathoz nem kell kommentár. Darvas József erős szavai — önmagukért beszélnek.

*

A „MAGYAR NEMZET” koddí számában olvassuk a következőket: „A Független Magyarország hétfői száma Zsidó partraszállás címmel egy ugynevezett kroit közölt. Az a gyanu, hogy a kézirat az Összetartás maradványából kerülhetett a szerkesztői asztalra.”

Ehhez a megállapításhoz sem kell kommentár.

Rawensbrückbe

deportált, 1945 január 20-án még ott volt.

Sarlai Erzsébet

felől, ha valaki tud valamit, nagyon kérem, értesítsen, Sarlai Katalin, Bpest, V., Akadémia-n. 21. Műszaki Iskolát

KI TUD RÓLA?

Braun László

kmsz. Dánhiidén szolgált, szül. 1923 Csajkó. Bialtoniokajári lakos. Ersei mellett a 70/18 védett zsidó adba volt. 1941 dec. 8-án vagónirozák az Albrecht lakanyából, 18-án halott Budapestről, 25-én érkezett Buchenwaldba. Ertesítést kérnek az adó szülei: Braun Emdnel, Bialtoniokajár.

KI TUD FIATRÓL,

dr. Madaras István orvosról,

akik a nyilasok Landsknechte (Bajorország) hurokoltak 1945 januárjában a cementgyárban dolgozott, majd a 11. számú gyengélkedő lágerbe került. Később ismeretlen helyre vitték tovább. Nagyon kérem azokat a kolozsvári és morosvári helyi munkaszolgálatosokat, akik ham hollétéről és sorsáról tudnak, tudassák az adó öccsanyjával MARIK FIAT.

Madaras József,

egyik újság közlése szerint orosz fogságba került, aki e hírt olvasta és tudja a címet, kérem, közölje velem. Madaras Károlyné, Budapest, VII., Erzsébet-körút 41.

A Pesti Izr. Hitközség Szabadegyetemének előadássorozata

A Pesti Izraelita Hitközség Szabadegyetemének ünnepélyes megnyitó előadása november 21-én, esütörtökön délután 6 órákor lesz a hitközség dísztermében (Sip-utca 12. II, 33.) a következő műsorral:

1. Héber megnyitó: dr. Herakovits Fahlán pesti rabbi.
2. Feladataink zsidó kulturális téren: Stöckler Lajos a Pesti Izr. Hitközség és az Országos Iroda elnöke.
3. Zsidóság és Európa:

November 28. A Biblia a modern kutatás világában: dr. Hahn István.

December 5. A zsidóság és a modern irodalom: dr. Komlós Aladár.

December 12. Vallás és nép a zsidóságban: dr. Fischer Benjámin.

December 19. Spinóza: dr. Szemere Samu.

December 26. Az ókori zsidóság: dr. Telegdi Zsigmond.

1947. január 2. A zsidóság Európa történelében: Grünwald Fülöp.

Január 9. Palesztina a történelemben: dr. Komlós Ottó.

Január 16. Marx: dr. Dénes Béla.

Január 23. Izrael és Hellas: dr. Waldapfel Imre.

Január 30. A galut zsidósága: dr. Gonda László.

Február 6. Nemzetiségi kérdés a Talmudban: dr. Róth Ernő.

Február 13. A Biblia és az európai irodalom: dr. Turóczi Trostler J.

Február 20. Herzl: Bisselches Mózes.

Február 27. A Talmud szelleme: dr. Löwinger Sámuel.

Március 6. Palesztina politikai helyzete: dr. Nagy László.

Március 13. Mendelssohn: dr. Szemere Samu.

Március 20. Freud: dr. Kulcsár István.

Március 27. A próféta: dr. Benoschofszky Imre.

Április 3. Palesztina gazdasági helyzete: dr. Náhán Sándor.

Április 10. Peszachi szünet.

Április 17. A zsidóság szimbólumai: dr. Munkácsy Ernő.

Április 24. Középkori héber költészet: dr. Kardos László.

Május 1. Szünet.

Május 8. A cionista gondolat uttörői: dr. Geyer Albert.

Május 15. Einstein: dr. Gallai Tibor.

Május 22. Palesztina szellemi élete: Gellért Endre.

Május 29. Zsidó legenda és mese: dr. Scheiber Sándor.

Junius 5. A zsidóság és az európai zene: dr. Szabolcsi Benecz.

Junius 12. Zsidó képzőművészet: dr. Naményi Ernő.

Junius 19. Keleti és nyugati misztika: dr. Keszi Imre.

Junius 26. Zsidóság és az európai újságírás: dr. Szilágyi Géza.

Julius 3. Egy XVII-ik századbeli padoval rabbi és magyar tanítványát: dr. Waldapfel József.

Julius 10. A zsidóság és a vallások: dr. Katona József.

Ankét az asszimilációról (Pillanatsfelvétel)

A szocialista-cionisták pártjában, az Ichud-Mapajban, társadalmi eseményszámába menő ankét volt az elmúlt héten az asszimilációról. A téma napjainkban az érdeklődés előterében áll. Vannak hívei és vannak ellenfelei. Ennek az ankétnek egyik érdekessége éppen az volt, hogy hívek nem jelentkeztek. A dobogón az ellenfelek fejtették ki véleményüket. Zsolt Béla, akinek a műsor szerint a védelmet kellett volna ellátni, rendkívül öntetesen oldotta meg a szerepét. Szellemes szociológiai, politikai és szellemi fejtegetéssel bizonyította azt, hogy a magyar zsidóság körében az asszimilációnak az a formája, amelyet itt a vádlottak padjára

ültettek, vajmi nehezen mutatható ki. A zsidóság ugyanis Európához asszimilálódott. Külföldről hozott be ide kultúrát, amelyet a saját képére alakított át. Heinét és Börnét olvasta. Az asszimilációt nem lehet elítélni, mert meghalt melőtt kifejlődhetett volna. Félreértések elkerülése végett, kijelentette, hogy nem ellensége a cionizmusnak s nagyon is meg tudja érteni, ha valaki az elmúlt évek szörnyű élményei után Palesztinába akar menni, de nem bizik a sikerben. Az angol imperializmus nem érzélgős kislány, ha arról van szó, hogy a birodalom érdekeit kell megvédeni.

Előzőleg Dénes Béla, az Ichud elnöke, a cionista és

szocialista szempontjából boncolgatta az asszimiláció káros következményeit. Dénes Béla Zsolt Bélával ellentétben nagyonyis élő és ható, mérgező és káros zsidó betegségek belyegezte meg az asszimilációt. Rámutatott arra, hogy az asszimilációnak helytelen volt az iránya, a célja, a módszer. Egyetlen orvosságának a cionizmust tartja. De ha már orvosságot említünk, el kell mondanunk azt is, hogy „a vádlott orvosi megfigyelője, dr. Kulcsár István főorvos, lesújtó véleményt közölt a hallgatósággal az asszimilációról. Duschinsky Jenő, Faragó József és Walter Mose, mint tanuk terhelően vallottak a vádlott ellen.

A legnehezebb és a legkényesebb feladat a „népbíróági tárgyalás” vezetőjének, Domonkos Miksának jutott. Erélyes volt és tapintatos. Ha kellett szigorú, ha úgy látta szükségesnek, akkor engedékeny. A szenvedélyeket lecsillapította, az ellentéteket áthidalta. Bíró volt és diplomata. A tárgyalás magas színvonalát és a tárgyaló anyag kereteit mindvégig megőrizte.

A közönség körében ott láttuk Budapest zsidóságának minden rétegét. Öregeket és fiatalokat, cionistákat és asszimilánsokat: többszázfőnyi érdeklődőt, akiknek ez a probléma sokkal, de sokkal többet jelent, mint divatos beszédtema. Ez a hallgatóság várt valamit. Elgázitó és megnyugtató feleletet. Nem csalódtak-e? Azt hisszük nem. A viharos tapsok, a helyeslő közbeszólások azt bizonyították, hogy az előadásoknak a hallgatóság körében visszhangjuk támadt.

GERVAI SÁNDOR

KI TUD

Weiner Tiborról,

szül. 1923 Budapesten. Anyja neve: Hahn Klári, klt 1941 novemberben a Schmidt* és Császár gyárból védtett száradal. Hegyeshalomra s majd Kőszegre vitték. Felszabadulás után Linshen és Weihen láták. Szíves értesítést kér édesanyja, Weiner Lajosné, VII., Bóross-utca 88. III, 1.

KI TUD RÓLUK?

FÉRJEMRŐL,

Varga Sándorról,

autóvezetés tulajdonosa, szül. Nagyvárad 1893, anyja neve Leinwand Aranka. Utolsó hír 1945 febr. 26-áról Buchenwaldból, emann Berger-Belenbe került.

FIATRÓL,

Varga Tamarról,

szül. Bpest 1925, anyja neve Rittler Emília, 1946 júniusban Orrossorozásban, állítólag Odesszában kórházban volt. Négyen kérem azt a baltársat, aki ezt a hírt hozta, vagy a hazatérteket, ha bármé tudnak rólik, értesítsenek, Varga Sándorné, Bp., Jókai-tér 10. lélemezlet 2.

Azonos vagy nem azonos?

Egy humorista rejtélye.
Irta: SZILÁGYI GÉZA

I.

A *Független Magyarország*-ot, ezt a fürge hétfői lapot, ugy-látszik, csunyán megleévesztette valaki, visszaélve Stella Adorj-án, az ismert jeles humorista és vígjátékíró népszerű nevé-vel. A hétfői lap november 18-iki számában ugyanis 50—60 soros karcolat jelent meg ez-zel a címmel és szerzői jelzés-sel:

„Zsidó partraszállás.
Irta: Stella Adorján.”

A Stella-névvél fémjelzett közleményeket mindig érdemes volt elolvasni, sohasem bánta meg ennek a zsidó írónak tul-nyomórészt zsidó közönsége. Ezt a karcolatot azonban kár elolvasni. A zsidó olvasó nem derül rajta, csak bosszankodik miatta, sőt ha kissé vérmesebb, joggal felháborodik tőle.

Ismételjük: a *Független Ma-gyarország*-ot megleévesztette valaki, mert az a Stella Adorj-án, akit ismerünk, megbecsü-lünk és élvezünk, aligha írhatta meg ezt a vackorizú karcola-tot.

II.

A Stella tisztes nevét magára ömött „szatirikus célzatu” író kifigurázza a *palesztinai cio-rista mozgalmat*, pontosabban szólva, a *mozgalom földalatti partizán-szárnyát*, ennek a végszükség keserves kinjában a terror eszközeinek használatára rákényszerült részeseit. A kifig-urázónak témája a palesztinai zsidó terror-szervezeteknek nemzetközi távirati ügynöksé-gek által közveiktett az az ál-lítólagos bejelentése, hogy „partraszállnak Angliában is”. Ez, kevésbé jelképesen meg-fogalmazva azt jelenti, hogy a brit ellenséggel — mert a cio-nizmus szempontjából Anglia ma ellenség — *nemcsak Pa-lestínában úgyekveznek megbir-kózn, hanem a szigetország-ban is*, mégpedig mindazokkal a nem válogatott eszközökkel, melyeknek harcabadobásától a gentileman Anglia sem tartó-zkodik.

Amilyen a jónap, olyan a fogadjisten, már nem csupán a Szentföldön, hanem Angliá-ban is. Így értelmesező a partizánszervezeteknek Angliá-ban való „partraszállása”, ezt jelenti és nem többet, hiszen ennyi is utiig elég.

III.

Hogy a Stella Adorján nevet bitórló megleévesztő ismeretlen

szórol-szóra „rohambárkában” való partraszállást ért a „zsidó partraszálláson” és valóságos *tengeri hadműveletet* vázol elénk, az a torzító humorista szuverén joga. De akárhogy torzít is, az izléstelenség bü-nébe nem kell esnie és nem szabad sután élceldőnie egy olyan *hatalmas világmozgal-mon*, a *cionizmuson*, mégna asszimiláns tulzottsággal nem ért is vele egyet, amelynek — tessék csak ezt is kifigurázni! — *szentjei, igenis szentjei és vértanúi, igenis, vértanúi van-nak*, talán többen is, mint azoknak a mozgalmaknak, amelyeknek taglózó kifigurázá-sát bizonyára nem merné meg-kisérelni a szerző.

De ugylátszik zsidó mozgal-mak, ha még oly nemes céljaik vannak is, ha megannyira meg-remetik is az egész világot, ha sikerük nélkül nincs igazi vil-ágbéke — zsidó mozgalmak izléstelen tréffalkozók *szabad prédái* lehetnek. Ezen bizony a demokrácia sem változtatott.

IV.

Az ál-Stella a mulattatásnak azt a könnyebb módját választotta, hogy *becsületesen zsidó-zik*. A kis karcolatban hem-zsegnak a penetráns hangula-tot kellő nánd, nu, mba, *ör-nagyurleiben* kifejezések, jelleg-zetesen rezeg a *lilleu*, megszólal a *sófár*, illatozik a *sólet*, dugáruként szerepel a *sékel* és dicstelen betelözésül egy tá-bori rabbi csuromvizes ruhá-ban „*azt a Mózes!*” idézi föl csufondárosan, Tel-Avivból pe-dig az Angliában való zsidó partraszállás döntő pillanatá-ban *leadják a friss tőzsdetur-zusokat*. Látnivaló, hogy a karcolat tul van zsufolva mind-azzal, ami *rossz és olcsó*, rossz-sabb és olcsóbb, szinte már nem is lehetne.

Végső célként a kroki-író előtt az lebeghetett, hogy a pa-lestínai zsidó terrorszervezetek élharcosait *pénzsovár, falánk, csak üzlet hasznót sovárgó gyáva népségnek* tüntesse fel, azokat a hősöket, akik bár-

hogy itéljünk is rótuk formai jogi szempontból, *erkölcsleg teljesen kifogástalanok és a vakmerő tusában, amelyet egy világhatalom tulerejével foly-tatnak, a maguk egyetlen éle-tét teszik kockára s az általuk és a sokmillió lársuk által szentnek vallott eszméikért a legnagyobb halálveszedelmet vállalják*, egy minden akadályon átugrató, minden gálat szétzúzó *fanatizmusnak* nem kicsufolni való, hanem tiszle-treméltó mámorában.

V.

Stella Adorján, az én haj-dani kedves kollégám, mint ember bátor, öntudatos és ön-érzetes zsidó volt cédig. Ha az első világháboru harcossai kö-zül valaki megérdemelte volna a vítezi rangot, ez az ugyne-vezett „*pompásan dekorált*” *tartalékos tiszt* bizonyára meg-érdemelte. (Természetesen nem kapta meg.) A magyarországi nyilasterror idején kényelmét feláldozva, biztonságával nem törődve, a legnagyobb kocká-zatot is semmibe véve, a zsi-dók *hűséges testvére* volt a sötét testvértelenség közepett. Életeket védett és mentett meg.

Mint író mindig arra töre-kedett a *jóízletről* egy percre meg nem feledkezve, hogy tol-lával *finom derüt* terjesszen és akárcsak percekre is, kellemessé büvöljön derühijás és kelle-metlenségektől zaklatott szive-ket. Sokszor sikerült is neki ez a mindennél fárasztóbb, de áldásos munka. Mi történt vele, hogyan változott ennyire más-sá, amikor megírta a *Zsidó partraszállást*, mégpedig nem a *Harcba*, a *Pesti Ujságba*, az *Uj Magyarországra*, a *Herkó Péterbe*, hanem az ilyen izlés-telen elmeműhöz igazán nem szokott *Független Magyaror-szágra*? Mi megy végbe akkor, amikor egy író máról holnapra eddigl művöltának homlok-egyenesen *ellenkezőjére* fordul és torzul? Igazán nem tudom. Ez *egyelőre lélektan rejtély*.

VI.

Nem szeretek kedves embe-relemből és tiszteletről máltó íróimból hírtelen szörnyen kl-ábrándulni. Ezért az utolsó pillanatig, míg csak lehet, azt hiszem, hogy a *Zsidó Partra-*

szállás című keserves tréfa fölé csak *tévedésből* került Stella Adorjánnak eddig joggal meg-becsült neve. Izgatottan várom a szerzőség hibaigazító cáfolatát.

VII.

Mindettől függetlenül pedig ezt kell hangoztatnom: a hu-moristának az a feladata, hogy felderítsen bennünket, nem pe-dig az, hogy izléstelenséggel megbotránkoztasson. Csak szent dolgok méltók arra, hogy meg-gyalázzuk őket — sivitotta Wilde Oscar az eszelős para-doxon-hajszának egy részeg percében. Az ellenkezőjét állí-tom: a *mi szent dolgaink nem meggyalázásra valók és leg-alábbis kiméletet igényelnek*. Kiméletet a más témából ne-talán kifogyott humorista ré-széről is, még akkor is, ha a humorista történetesen — zsi-dó, aki, bármilyen tizenhárom-próbásan bátor, a keresztények által szentnek tartott eszmé-nyeket *talán mégsem merné megvetően káromolni*. Ugylát-szik, zsidókkal szemben *kisebb bátorság is elegendő*.

„Zsidó partraszállás”

(Levél a szerkesztőhöz.)

„Zsidó partraszállás” című tréfának szánt „tudósítást” kü-zöl a hétfői *Független Magyar-ország* 1946 november 18-iki száma. A „jó vicc”-nek szerző-je Stella Adorján. Engedje meg, hogy ez egyszer néhány egy-szerű dologra felhívjuk b. fi-gyelmét. Amikor gyermekek ját-szanak és játéukat komolyan veszik, akkor az „okos felnől-tek”-nek nem illik gunyolódni a gyermekek játéka fölött. Még akkor sem, ha tudjuk, hogy csak játékról van szó. Nem tudunk egy percig sem vice-lődni azon a heroikus erőfeszí-tésen, amit fiatal zsidó munkás barátaink és testvéreink kifej-tenek a zsidó állam felépítésé érdekében. Mártír vérről meg-szentelt és hősi hevüléssel folyó — senki ellen nem irányuló építőmunkát nem lehet és nem szabad guny tárgyává tenni. Lehetetlen észre nom venni a cikkekéskből az olcsó népszé-rülés keresetét, amikor közis-meri héber szavakkal tarkítja tréfáját. Még Stella Adorjánnak is tudnia kellene, hogy *Palész-tina nem tőzsdézéssel és Joint-csomagokkal épült fel, hanem becsületes, bámulatos munká-val*. Jó lenne még, ha tudná,

Goldmann étterem

ORTHODOX KÖSER KITÜNŐ KONYHA
VIDÉKIEK TALÁLKOZÓHELYE
LAKODALMAK RENDEZÉSE

MANDEL BERNÁT (KISVÁRDA) felügyelete alatt
KAZINCZY-UTCA 57, KIRÁLY-UTCA SAROK

Figyelem! KI TUD

Kánitz Sándorné

szül. ROTH TERÉZ, katymári és

Klein Zoltán

és felesége, KRAUSZ SZERÉNNŐL, akik kecsibai lakosok voltak a bécsalmási gettóból kettök depor-tálva Auschwitzba. Kér örösiséget Kánitz Sándor, Katymár.

hogy ennek az országnak levegője egészséges, dolgos, önérze. Ha nemzedéket nevel. Messzire vezetne a szentföldi szelem átalakító erejének, egyetemes formáló varázsának ismertetése. „A palesztinai szellem és levegő bölcsész tesz”. tanítják mestereink; jó lenne, ha a cikk szerzője — kondenzáltan — szerezne ebből a levegőből, mert talán ezzel a megmontott szelleme gazdagodna és megtisztulna.

Dr. Klein Miklós rabbi,

Reflexiók a „Független Magyarország” „Zsidó partraszállás” című cikkéhez

Ha cikkirő az elmúlt években abban a rohambárákban foglalt volna helyet, melyben a zsidók ülték és vészelték át a világtörténelem legborzalmasabb rohamát, akkor azt hiszem, nem lenne kedve ilyen minőségű hangú humoreszkből csillogtatni élcelődő kedvét. Uglát-szik nem emlékszik arra az időre, amikor a zsidóknak nem osztogattak Joint-csomagokat, hanem ebéd helyett keretlegények suhogó furkóshotja járt ki nekik! Talán nem tud arról az illusztris szerző, ami az utóbbi években Európában történt. Irásának hangja erősen emlékeztet a kurzus legsötétebb fércműveire.

Mert ha nem tudná az író: A Vörös Hadsereg zsidó tagjait nem érdekelte a tőzsdei árfolyam, csak a szabadság eszméje és Varsóban a zsidók fegyverrel, sőt fegyver híjján öklükkel harcoltak az SS ellen, pedig akkor már hosszú ideje nem volt részük a gujyosan emlegetett sólethól. Nagyon sok amerikai és angol zsidó hagyta ott a tőzsdét, a hivatalt, a pultot és beleült abba a rohamesónakba, mely Franciaország partjain kötött ki és ahol minden talpalatnyi földet súlyos véráldozatokkal kellett meglicni. Lehet, hogy ezek a hősök utjukat a sófár hangjai mellett tették meg. A sófár hangja vezette a zsidó brigádokat Alexandriától Rómáig is. Nem hiszem, hogy effidevitteli a kezükben rohamozták Szicília partjait azok a zsidók, akiknek egyetlen vágyuk volt fizetni Auschwitzért és a löbbi szörnyűségért.

Jobb volna, ha a cikkirő nem bánlaná meg azoknak az emléket, akik meguntatták, hogyan harcolt a zsidó, ha fegyver van a kezében.

(Dr. B. L.)

KÉRESEM FIAMAT,

Balázs György

101/41 kmsz. ki Esztergom-táborból való visszavonuláskor Taracköz és Rahó utvonalon lemaradt a százdótl, azóta semmi hír nincs róla. Kérem, aki tud felőle, értesítse agyadó szüleit. Balázs Mór, Akácia-utca 30. II. emelet 4.

Az újpesti izr. hitközség kulturünnepsége

Vasárnap, október 17-én ünnepélyes keretek között avatta fel kulturházát a újpesti izr. hitközség. Ezzel az avatással feladatainak egyikét valósította meg az újpesti közösség, mely a felszabadulás óta cél tudatos munkával igyekszik a maradék újpesti zsidóság életét a szörnyű múlt romjaiból felépíteni és létenek igaz zsidó szellemétől áthatott értelmet adni. Az ünnepséggel kapcsolatban alakították meg a Magyar Zsidók Országos Egyesülete újpesti tagozatát is. Az avatáson megjelent Stöckler Lajos az Országos Iroda és Pesti Izr. Hitközség elnöke, Domonkos Miksa ügyvezető, valamint dr. Pásztor József a Mazot ügyvezető igazgatója.

Schwarcz Jenő hitközségi elnök üdvözölte a megjelent vendégeket, majd Róbert Mária, a Magyar Színház művésznöje mondotta el Kiss Arnold „Zsidó kürtösök” című novelláját.

Murányi Miklós megbízott rabbi avatóbeszédében visszamlékezett az elmúlt idők borzalmaira s annak a reményének adott kifejezést, hogy lassan begyógyulnak a sebek és új életre kél a sokat szenvedett zsidóság. Ez a terem — mondotta —, melyben két nagy rabbi dolgozott egykor a zsidó népért és tudományért, most az ő szellemükben teljesíti hivatását, az újpesti zsidóság nevelését. Beszédét a XXX. szoltár befejező szavaival végzte: „A biblia népe soha el ne némuljon, hanem az idők végéig hirdesse az Isten dicsőségét jelentő örök eszméket.

Stöckler Lajos szólalt fel ezután. Minden zsidó-otthon születése külön ünnepe a zsidóság vezetőinek — mondotta. Az elmúlt másfél esztendő alatt a vezetőknek csak egy céljuk volt — menteni a megmaradt zsidóságot. Most jön a kulturélet megindításának az ideje. Közelebb kell hozni a zsidóságot istenéhez, közelebb hozni mindahhoz, ami zsidó. Az eltávolodottakat vissza kell vezetni a zsidósághoz. A zsidó kulturát hirdetni, egyet jelent a zsidó tan hirdetésével. A kulturház felépítése tanúbizonysága a zsidóság élni akarásának. Az újpesti közösség példát mutatott arra, hogy a hitközség tagjainak miként kell részt vennie a hitközség munkájában. Ha ez a példa követésre talál, a magyar zsidóság erős lesz. Minden áron és minden eszközzel azon kell lenni, hogy a zsidóság közössége igazi zsidó közösség legyen. Erre törekszünk a Mazot is, melynek programjában mindazok az ügyek szerepelnek, melyekkel a hitközség nem foglalkozhat. Minden zsidó ember csatasorbaállítására szükség van ebben a hitközségben kívüli zsidó társadalmi

szervezetben. Rámutatott arra a tényre, hogy zsidó vonatkozásban nem frázis az egység fontosságának hangsúlyozása. Óriási haladás a multakhoz képest, hogy a zsidóság keretén belül létrejöhett egy olyan tömörülés, melyben ortodoxok, neológok és cionisták nem ellenségeként, hanem testvéri egyetértésben működnek együtt és ezzel erkölcsi erőt adnak a hivatalos vezetőknek. Erre azért van szükség, mert a mai idők bizonyítják, hogy sokszor kell, hogy az egységes magyar zsidóság hangját hallassa. A ma zsidójának részt kell vennie minden közösségi munkában, mert ezáltal a maradék zsidóság erejét növeli. Figyelmeztette a hallgatóságot, hogy a közösségi munka nem jelenti a zsidó élet elkülönítését. Párhuzamosan részt kell venni a magyar életben is. Végül azt a kívánságát fejezte ki, hogy szeretné ha ebben az otthonban olyan munka folyna, melyet például állíthatnak oda a vidéki zsidóság elé. Erre a példátmutató zsidó munkára Isten áldását kérte.

Dr. Pásztor József, beszéde elején megemlékezett Stöckler Lajos és Domonkos Miksa emberfeletti munkájáról, melynek eredményeképpen templomok, kórházak és iskolák épültek újjá. A Mazot céljairól szólva két fontos feladatot, az önvédelem és a munkabaállítás feladatait emelte ki. Önvédelmi harcot kell folytatni az erעי chaluco módján az egyik kézben fegyverrel, a másikban a szerszámmal. Hangsúlyozta, hogy a zsidóságnak ki kell vennie a részét az országépítésből is. Az egyesület mottója: munka és szeretet. Az emberi élet annyit ér — mondotta végül —, amennyi szeretettel tud maga körül árasztani.

Domonkos Miksa rövid felszólalásában hangsúlyozta, hogy a zsidó vezetők büszkéek arra, hogy az újpesti hitközségben szeretettel fogadják őket, mert tudatában vannak annak a ténynek, hogy a zsidóságért folytatott munkájukat a legjobb szándékkal eltelve végzik. Örömmel látja, hogy Újpesten újra zsidó élet van és örömmel látja a zsidó közösség értékes munkáját. Tudja, hogy leghőbb vágyuk a régi templom felépítése, de tudja azt is, hogy ez nagy nehézségekbe ütközik. A maguk részéről mindent el fognak követni, hogy e nehézségek leküzdéséhez az újpesti zsidóságnak segítségüket nyújtsanak.

Az ünnepély befejezéseket pépen Karvaly László pestszent-erzsébeti főkantór Dobronyi Dezsőnek a dohányutcai templom karnagyának egy chaszid népdal feldolgozását, egy litvániaiából származó szoltármelódiát és egy erעי népdalt énekelte.

Haladó zsidó értelmiség

Dr. Kulcsár István pszichológus és dr. Kardos László miniszteri osztálytanácsos gyűlésre hívtak össze egy csoportot a budapesti zsidó értelmiség köréből, hogy haladó és szabad szemlemben pozitív zsidó munkára egyesítsék őket. Az értekezletet dr. Kardos László nyitotta meg hangoztatva, hogy a közös zsidó sors elszénvedése a multban és önkéntes, öntudatos vállalása a jelenben kell, hogy öszszetartsa ezt a társulást.

Dr. Kulcsár István vázolta ezután a tömörülés célját: egyfelől szellemibb és általános emberi érdeklődésűvé tenni a zsidó közösségi életet, másfelől őszintén zsidóvá, a zsidóság iránt érdeklődővé tenni a legjobb zsidó elméket. A munka eszközeiül a következőket jelölte meg: előadásorozat rendezése a legégetőbb zsidó szellemi problémákról, megfelelő folyóirat indítása, kapcsolat teremtése a világ legnagyobb zsidó szellemi központjaival és a zsidó munkásság, zsidó ifjúság közösségi üzemcinek meglátogatása.

Ezután élénk és tartalmas vita indult meg, melyben dr. Waldapfel József egyetemi magántanár, dr. Goldberger Márk főorvos, dr. Körösi Ferenc egyetemi tanár, dr. Munkácsi Ernő a Pesti Izraelita Hitközség főtitkára, Szabolcs Miklós tanár, Kaszner Zoltán, Kardos Pál tanár, Major Róbert miniszteri tanácsos, dr. Földes István a Pesti Izr. Hitközség elnökhelyettese, dr. Gonda László tanár, dr. Naményi Ernő az Országos Iparegyesület igazgatója és Hunwald Arje vettek részt.

Dr. Kardos László felszólítására az egybegyűltek elfogadták az előkészítő bizottság javaslatait, a hozzászólók gyakorlati irányu kiegészítésével együtt. Kulcsár István megegyezés összefoglalta a megbeszélés eredményeit, majd dr. Kardos László abban a reményben zárta be az ülést, hogy a haladó zsidó értelmiség nemcsak forma szerint, hanem lélekben is megalakult.

Triton-mustár világhírű

Gyártja:

TIVOLI KONZERVGYÁR KFT.
Budapest, XIV., Ilka-utca 34.
Telefon: 121-153

Szabadsághegyen Noémi penzióban

változtalanul elsőrendű orth. kőcer ellátás. Egész éven át nyitva. Telefon: 161-812. Cédrus-utca 6., Felhő-utca 11.

„... és ha még tudnád, hogy zsidó vagyok...”

Irta: GYÖRGY ENDRE

Vasárnap délelőtt az egyik nagy belvárosi moziban filmbemutató voltam. Francia filmet vetítettek meghívott közönség előtt. Eh, mit fejez az ki, hogy „francia filmet”? ... Még ha meg is szokhattuk, hogy a gall stúdiók mindig valami különös, bizarr és nyugtalanító produkálnak, tele köddel, ólmos esővel és a lélek megoldatlan problémáival, akkor is mi ez a mostani filmhez, a „Lehull az Álarc”-hoz képest? (A francia címe: *Un ami viendra ce soir*, vagyis szó szerint: Ma este jön egy barátom; mondjuk így: Ma este találkoznak.) Ha azok filmcsejnek voltak, akkor ez csoda, lélekzet állító és megrendítő csoda! Maga a vérző élet, a rémekkel kísért tegnap, nyugtalanító harcra a gonoszának és emberiségnek. Olyannyira a hatása alatt vagyok a látottaknak, hogy még most is remegek belé és fuldokolva küszködöm a mondanivalókkal; mert szeretném beleharsogni a világba; Emberek, ezt nézzétek, ezt bámuljátok, ha látni akarjátok igaz valóságában a német aljasságot, a porosz csizma belegázolását mindabba, ami az emberiségnek szent és fenséges, a lélek és agyvelő kiloccsanását azoknak a puskáknak nyomán, amelyek nem szembenálló ellenséges erőkre löttek vissza, hanem békés polgárookra, dolgozó munkásokra vadásztak orvul, hátulról. Mi csaknem valamennyien „végigcsináltuk” ezt a látborzongató torturát, de mindenki csak a saját szenvedéseinek egy-egy filmkockáját látta maga előtt, nem pedig a nagy egészet, a mindenre kiterjedő szervezés és összefüggő, az ő nyelvükön: *gesammit-gonoszsgot*, amely testet, érzést, hitet, emberek egymáshoz való kapcsolatot, szeretetet, mindent, mindent el akart pusztítani és amíg tehetett el is pusztított.

Ez a film tett, ugyanolyan nagy, bátor és őszinte, mint amilyen nagyon, bátran és őszintén akarták a győzelmet: a szabadság, sőt a csupa lángoló betűs SZABADSÁG diadalát a történet szereplői, személyes résztvevő és hősei. A maquisardok. Népszerűen a „maki”-k. Azok, akik egy napon megsokallották mindast, amit „moszjő itler” és bandája művelt. Már-már azt hittük, hogy a „grand nation”-i fiai hagyják leteperetni magukat. Mintha belefáradtak és beleuntak volna a gonosz szom-

szód örökös kötekedésibe, nem is törődtek vele, nem válaszoltak a kihívó támadásokra. De, amikor nemcsak őket, hanem az egész emberi világot, a szellem birodalmát, magát a humánizmust, amiért érdemes, kell és lehet élni, támadták meg, megvárták magukat a letiport nép. Sergeztől jöttek ezek a „civilék”, a kispolgárok, tisztviselők, fizikai és szellemi munkások, volt katonák, ifjak és vének, csatornatisztítók és postás-kisasszonyok, erdészek és sofförök, parasztok és városi előkelőségek, pékek és állami-tkárok. Megemeberték magukat és az ő akaráruk nagyobb, erősebb volt a germán tankoknál, amelyek végigszáguldottak egész Európán, csakugy mint a szelíd Franciaországon.

A háboruban hallgatnak a muzsikák. A francia filmműtermek is csendesedtek (legfeljebb itt is a németek dorbézoltak!); a francia muzsa is megnémult. Ez az első megszólalása, de olyan teli tudóval és erővel, hogy már valóságos kiáltás, harsány, vad és zengő hang, amelyet mindenütt meg kell hallani, ahol emberek szenvedtek, könnyeztek és reménykedtek abban, hogy a sötétség uralma egyszer véget ér! De meg kell hallaniok és megszivlelniök az elnyomott, eltiport és meggyalázott tömegek ajkán kelt jajszavakat, nyöszörgést és sóhajokat mindazoknak, akik egy kicsit is együttéreztek valaha a sáttánokkal, vagy talán még ma is szívesen kacintgatnak rájuk, nem gondolva az elkárkozásra.

A „Lehull az Álarc” azzal a fájdalmas és elszomorító eseménnyel kezdődik, amikor a németek megszállják a békés kis francia falut. Jönnek! — hangzik a vészhar és az arcok fakóra válnak, rémület ülkrözdök a szemekben és páni félelem az

idegekben. A kétségbeesés jogos, mert a teli torokkal oráító és könyörtelen parancsnok mindent felgyújtat barbár katonával, halomra lövett a falu lakosságát, véneit, asszonyait, gyerekeit. Az ideggyógyintézetbe is betörtnek. Itt mindonkinek ugyancsak pusztulás volna a sorsa, ha... Ha történetesen nem a maquis-k egyik főhadiszállása volna ez a különös, hol valószerű, hol álomszerű „bolondok háza”, ahol az egészséges olyan jól mimelte a súlyos betegot, az idegbanjos pedig a felkelők sikeréért aggózó és nekik odagadón segítő egészségest, hogy a Gestapo kémjei is csaknem belebolondultak ebbe a látványos zürzavarba. Ami ezenközben történik, az olyan idegfeszítő, izgalmas és egyre drámaibb, hogy a néző majd szét-pattan a forrpontig hevülő esz-lekmény-sorozattól, amelynek minden részlete alaposan reádupliáz az előbbire. A faulikusak és igaz örültek oly mesteri keveredésben élnek a „sárga ház”-ban egymás mellett; a műbetegek olyan hibátlanul játsszák a „maki” parancsnoksága által reájuk kiosztott szerepeket, hogy egymásról se tudják, ki szorul orvosi kezelésre és ki az, aki gyógyítani akarja a német örököszte sebeket. De ez nem is csoda, ha tudjuk, hogy olyanok élnek (nem játszanak), szenvednek és reménykednek a filmvalóságban, — mert ez nem kiagyalt történet — mint Michel Simon, Madeleine Sologne, Paul Bernard, Louis Salou, Saturnin Fabre és mások, akik élnek vititik ezt a hősi époszt.

Bennünket ezutal az érdekelt, hogy abba a bizonyos szanatóriumba bejut egy „svájci orvos”. Közte és az egyik lárvá-arcu, árva-szomorúsága — ki tudja milyen fájdalmakat rejteget ez az ábrázat? — „beteg” között

szerelom fejlődik. Azután kiderül, hogy a „svájcinak”, aki a leányt „haza” akarja vinni a „nagy hegyek közé” az édesanyjához, nem Svájci, hanem Németország a hazája. Vagyis magyarul, illetve igaz németesen az aljas és álnok náci nem is orvos, hanem mindközönségesen a német kémszervezet mindenre képes, felbérelt tagja. Szerencsére még éppen idejében, mielőtt a földdel egyenlővé tételné a szanatórium épületét és elpusztítaná az abban élőket — a nagyon is eleven felkelő-parancsnokot és táborát, valamint a felhottakat — lefűlelik. A nő vállalja, hogy míg társai készülődnek a harcra, revolverrel sakkban tartja a lefogott és szűkülő rongy-embert. És amikor az az egyik oszlophoz költözött elismélli a lánynak hazugságait, akkor az felháborodva, emberi és női nívóttában vérig sértetten és a német kém gazságaitól lesújtottan, ezt kiáltja felé:

— Itt ha még tudnád, hogy zsidót szerettél, zsidó nőt, mert én az vagyok!

Pokoli helyzet; döbbenetes hatás! Látni kell ennek a fajteoriától megköttyösödött SS-Mann-nak, ennek az Übermensch-fajzatnak táguló és rémült tekintetét erre a „leleplezésre”. Nem akarja elhinni; nem, nem, az nem lehetséges, hogy ő képes lett volna zsidó leányt szeretni. De a magáratálalt, fel-dult lelkiületű leány így folytatja:

— Igenis zsidó vagyok. Ti pusztítottátok el az apámat, az anyámat, a testvéremet és annak kisgyerekeit. Nem igaz az, hogy, légítámadás tette tönkre a házunkat és az dult fel annyira, hogy idekerültem. Ti voltatok azok, akik elhurcoltátok egész családomat, deportáltátok valamennyit és ott elpusztítottátok. Csak én maradtam egyedül! Ez a ti kulturátok, ez a ti sokat hirdetett „fensőbbiségetek”! Azért vagy, kapható a legsötétebb aljasságra, mert nálatok minden megengedett gonosz céljaitok elérése érdekében. Mit törődtek ti a mások áldozathozatalával? A cél szentesíti az eszközt! ...

A horogkeresztes szennyözön elviharzásra óta először hallottam így, ilyen világosan ezeket a szavakat, ezeket a tényeket és ezeket a valóságokat, amelyeket mindannyian, de különösen akik a visszafelé vezető utat is megtették a német pokolból,

Bergenbelseniek!

Keresem leányalmat

Hirsch Hedviget

20 éves,

Hirsch Mária Alicet

19 éves,

kiket utoljára Bergen Belsenben láttak 1945 március 10-én. Nagyon kérjük, aki valamit tud róluk, értesitse aggózó szüleit: Hirsch Miksa, Budapest, XIV., Zászlós-utca 1, Telefon: 120-937.

vágytunk színpadról, filmről, színészek ajkáról, Thália szószékéről, ahonnan régebben messzirehangzó szavakat hirdettek meg a szenvedő emberiségnek. *Először hallom a saját hangomat.* A magam és testvéreim panaszait. Azoknak a felajdulását, akik élnek, tengnek-lengnek a világban, de mint félkaru óriások, mert a „másik karjuk”, a családjuk ottmaradt ennek a filmbeli „Karl”-nak (aki lelepleztetéséig valami fimvás francia nevet hordott) és társainak kannibál vadászmezején. Eddig csak mi jajongtunk, de most a celluloid-szalag hatalmas nemzetközi erejével bekiáltják a világba, lerögzítik és hirdetik a deportálások, az emberégetés, az ujkori fáraó rabszolgatartásának gyalázatát. Jacques-Companeknek, a film írójának szövegezésében ezt adja tudtul az a másik szereplő is, aki gunyosan odavágja a Gestapo-kémnek:

— *Nem, mi nem pusztítjuk el a betegeinket, mert bennünk franciákban van emberi érzés. Nálunk nem volt koncentrációs tábor, nem volt gázkamra, mi nem öltük meg az öregjeinket és nem vezettük be a sterilizációt...*

Jogos gyűlölettel, a maga igazának tudatában sziszegi ezt az álnok náci felé. Ez a jogos gyűlölet fűti a filmtörténetet. A franciák olyan közel élnek a németekhez, hogy minden okuk meg van erre. Két világ küzdött itt egymással és csoda, hogy a Jóság győzött a Gonoszság fölött, hiszen ez annyira elhatalmasodott, hogy olykor már csak az igazi örült és a kevés álbolond fanatikus hitt a szellem, a becsület és az emberiség diadalában.

Amikor a megmentő képben tetszelgő hóhérről „le hullt az álarca”, a nő, akit a Pflicht-komplexum érdekében befött és hajlandó volt feláldozni, — „ólrányzott” lövéssel lepuffantotta. Megmentette a gyógyintézetet, a beteget, maquis-társait, — végső eredményében pedig az ilyen bátor és önfeláldozó cselekedetek szabadították meg Franciaországot és hozták el a forradalom népe és más népek számára az olyannyira áhitott, megérdemelt szabadságot.

A szabadság himnusza a film. A szabadság, amely a lét oxigénje. Köszönet mindazoknak, akik ezért harcoltak; köszönet a franciáknak, hogy nekünk, a gyűlölt „faj” tagjainak elégtelt szolgáltatnak

Azért, hogy ezt láthassuk, érdemes volt megmaradni.

Az orosházi mártir-emlékmű leleplezése

November 3-án tartotta az Orosházi Zsidó Hitközség az 1944—45-ben mártírhalált halt hittestvérei emléktáblájának leleplezését. Az ünnepségen a gyászoló hozzátartozókön kívül megjelentek: az Országos Iroda képviselőiben Stern Márton, szegedi kerületi elnök, a szegedi, hődmézvási helyi, kékesabai, lótkomlói hitközségek kiküldöttjei, dr. Berthóty Károly a katolikus. Horváth Kálmán a református, Fürst Ervin az evangélikus egyház képviselőiben. dr. Péter Aladár járásbíró, dr. Szemeyei Bálint járásbíró, dr. Szölössi László járási főjegyző, Csik János főjegyzőhelyettes, Német István polgármester, dr. Papp Károly főjegyző, dr. Torkos Béla, dr. Fővényi Mihály, a MÁV részéről, Ziegler Sándor állomásfőnök, a határőrség őrszázlójai tisztikara, Aradi Jenő az Ipartestület, Rawasz Antal mérnök a Független Kisgazda Párt, Nagy Lajos elnök és Plenter László titkár a Szociáldemokrata Párt, Dumitras Mihály titkár a Kommunista Párt, Vágl József titkár a Szakszerezet képviselőiben. Megjelentek a Nemzeti Parasztpárt, a Magyar Nők Demokratikus Szövetsége és a Madisz kiküldöttjei is.

Az ünnepély a kórus gyászénekével kezdődött, majd első szónokként dr. Weisz Miksa debreceni főrabbi bibliai idézetekben gazdag gyászbeszédben emlékezett meg a hat millió zsidó, közöttük a magyarországi hétszáz ezer és köztük a meggyilkolt orosházi testvérekről, akiknek halála vád mindazok ellen, akik a hitleri sátánal egyénileg vagy kollektíve bármilyen formában szövetséget kötöttek. Szeretettel emlékezett meg Fürst Ervin orosházi evangélikus igazgató-lelkészről, akinek köszönhető, hogy az orosházi tórák épségben megmaradtak. Kohn Simon főkántor Olénu imája után dr. Weisz Miksa főrabbi rövid imát mondva leleplezte az emlékművet.

Ezután Fürst Ervin evangélikus lelkész, Horváth Kálmán református lelkész, Német István polgármester, Soós Gyula a Magyarországi Eszperantó Szövetség nevében emlékeztek meg a mártirokról, majd dr. Bárány Aladár az Orosházi Zsidó Hit-

község nevében köszönetét fejezte ki mindazoknak, akik e kegyeletes ünnepségen megjelentek.

— Oriásiak a mi veszteségeink — mondotta —, súlyosak, retteneteseek, lelkünk telő van keserőséggel, fájdalommal és sajnálattal, lelkünk a jövőért aggódik. Nem látjuk azt, hogy a mi mártír százaink és százczereink vére meghozta volna a teljes megliberálást és felszabadulást. Azt látjuk, hogy még mindig vannak olyanok, akik az új eszmékben a neonacizmus nevé alatt a régi gyűlöletet kívánják tovább vinni. A zsidóság érzi, hogy valami még nincs rendben körülötte. Oda kell fordulnunk a mi halottainkhoz és azt kell kérjünk, járjanak ők közbe, hogy az emberiségben a béke és megbékélés szelleme legyen urrá, hogy legyen vége már a gyűlölködésnek.

A leleplezési ünnepség után a hitközség nagytermében gyászgyűlést tartottak, amelyen az ünnepségen résztvevő hitközségek képviselői, élükön Stern Márton szegedi hitközségi elnökkel is megjelentek. Pilis Lipót orosházi elnök meleg hangon köszöntötte a megjelent vidéki vendégeket és felelté Stern Márton, mint az Országos Iroda képviselőjét, hogy tolmácsolja az Orosházi Hitközség hálás köszönetét Stöckler Lajos országos elnök előtt azért a jóindulatu anyagi támogatásért, mellyel lehetővé tette az orosházi templom rendbehozatalát. Kéri az elnök további támogatását. Stern Márton válaszában méltatta Pilis elnök eredményes munkásságát és az Országos Iroda, valamint körzetkerülete részvételt tolmácsolta. Beszéde további során a zsidóság problémáival foglalkozott, hangsúlyozta az összetartás fontosságát, az egymásközli békét. Méltatta a tengerentúli segítő kezek csodálatos munkáját, a cionisták tevékenységét. Dr. Deutsch Béla hődmézvási helyi elnök, dr. Weisz Miksa debreceni főrabbi és dr. Taffler Elek (Budapest) beszéde után Pilis elnök zárószavaiban felolvasta Makó, Gyula, Baltonya hitközségeinek, az Országos Zsidó Segítő Bizottság gyermekosztályának és Csanád vármegye főispánjának megleghangu részvétsorait.

Papir, írószer,

üzleti könyvek, kartotékok, váltó, lejárati és alkalmazott nyilvántartási könyvek.

Weinberger és Fejérené
VI., Deák-tér 6. (Anker-palota)

Atadó üzlet — üzem —
iroda-helyiségeket
FELLNER
közvetít
Szt. István-körut 30. sz
Marx-térnél

A pontos, megbízható

„DAVAJ” BOY-vállalat
mindent ellát — (Éjjel nappal)
Óránként 6 Ft

Király-utca 21. Telefon: 226-893

Zongorák

Eösendorfer, Bechstein, Förster,
Stingl angol mechanikás zongorák,
pianinok olesón, részletre is.
Reissmann Gyula
zongorasalon, VIII., Rákóczi-ut 47.

Villamosberendezések

készítése, karbantartása, javítások
SCHULHOF GYULA

bol eng.
rádó- és villanyszerelőmester.
VIII., Dérköcs-utca 25/a

Kolozsvári gyógyszerpangyát

Kitűnő minőségű
Borax * Kéntej
Kátrány
gyógyszertár készítményei
szaküzletekben kaphatók

Engländer sütőde

ujjájépitve üzemben.
Sóletot, alkalmi
rendelést vállal

Szombaton zárva. Telefon
336-757. Karácsony Sándor-
utca 1. Telek-tér sarok.

HASZNÁLT

nagy hajókoffert
utazókoffert és bőröndöket
veszek és eladok

WEIL Népszínház-utca 26

Teher-és személyfuvarok

bárhová legolcsóbban

BARLAI-nál

V., KÁLMÁN-U. 20.

TEL.: 122-947
123-084

HOGY TÖRTÉNT?

XLIV.

Raoul Wallenberg megjelenése a Zsidó Tanácsnál. A zsidók „elitje” megszállja a követségi épületeket

Julius első napjaiban a sip-utcai épület III. emeletén hőmpolygó tömegből az ajtóállók magyarul nem beszélő csillagnélküli fiatalembert vezettek az elnöki előszobába. Kék ruha volt rajta, öltözékének szabása és megjelenése után ítélve nem német, nyugateurópai embernek látszott. Bemutatkozott. „Wallenbergnek mondotta magát” és címét rejtve, szerényen annyit mondott, hogy a svéd követségről jön és a Zsidó Tanácsal akar tanácskozni. Betuszkolták az állandóan zsúfolásig tömött elnöki szobába és bemutatták az elnöknek. Néhány percen belül észreveszi dr. Pető Lászlót, a hatóságokkal érintkező csoport egyik tagját, megszólítja, pár szót beszélnek az ablaknyílásban bizalmasan, majd közlik, hogy a svéd követség embere fontos megbeszélést akar tartani a Tanács vezetőjével. A helyiséget kiürítik. *Igy jelent meg a magyar zsidóság vezetőjénél Raoul Wallenberg, a svéd király követe, akit diákkorában ismert Pető László, mert Thoron les Bains-ban, — a genfi tó partján — egyik diákkorában együtt laktak.* A tanácskozás órák hosszat tartott. Annak idején elég kevés szivároghatott ki a párnázott ajtók mögül, de ma tudjuk, hogy ez a fiatal diplomata a svéd király sajátkezű levelét hozta Horthyhoz, amelyben a zsidó deportálások megszüntetését halározottan kérte. *(Kétségtelenül ez a levél is egyik tényezője volt a július 6-iki deportálás ledlítésének.)* A levélre Horthy diplomáciai uton adta meg a választ, amelyben megígérte, hogy mindazt a humanizmust igyekezni fog érvényesíteni, amit Magyarország jelenlegi helyzetében lehetséges. Wallenberg távozása után a Zsidó Tanács három vezető tagja (Stern, Pető, Wilhelm) egymással tanácskozást folytattak, amelyek során elhatározták, hogy még az éjjel egy irást készítenek el. (Az irat eredetije a svéd külügyminisztériumban van és cikksorozatunk során a következőkben le fogjuk közölni.) Az iratot másnap a svéd követség futára vitte magával és néhány nappal később távirati uton értesítés érkezett Wallenberghez, hogy a levél eljutott a svéd külügyminisztériumhoz és a királyhoz.

A külföldi követségek megszervezése

Igy indult meg Wallenberg tevékenységével a svéd követség mentőakciója. Wallenberg a portugál ügyvivőt is közben-

jására bírta. Az előbbieken már láttuk, hogy a nemzetközi zsidó szervek befolyásolása folytán a svájci követség vállalta „a kivándorlások” megszervezését. A nunciatura az egyházi kapcsolatok révén — már régóta dolgozott a mentő munkában, amelybe rövidesen bekapcsolódott a nemzetközi vöröskereszt és idővel a spanyol követség is. Wallenberg jövetelének egyik legfontosabb ténye volt, hogy máhával hozott 630 személyszerinti, a svéd illetékes minisztérium által kiállított beutazási engedélyt olyanoknak, akik számára rokonok, barátok, vagy üzletbarátok. Stockholmban névszerint kérték, ezen kívül néhány zsidó személyi kiváltság részére is. (Ezek közé tartozott Löw Imánnal szegedi főrabbi és családja is.) Természetesen a gettóztatás, az összeköltöztetések, meg a háborús viszonyok folytán a legfőbb személyi lakhelye megváltozott, akiknek címét ki kellett kutatni, Wallenberg a 630 személy névsorát átadta a magyar kormánynak, hogy az illetőket értesítsék és kivándorlásukat készítsék elő. (Később fogok ráterni arra, hogy ennek hatásaként indult meg az az akció, amely „a nemzetközi gettó” felállításához és a „védett házak” fogalmához vezetett.)

A semleges követségek megrohanása

A semleges követségek akciói révén egy sajátságos folyamat indult meg a budapesti zsidóság életében. Valamennyi szóbanforgó követség (illetve ügyvivőség) úgynevezett kis követség volt, néhány főnyi személyzettel. Hogyan tudták volna ezek lebonyolítani azt az iramot, amit naponta több ezer magyar zsidó kétségbeesett rohama indított meg, akik a Wallenberg féle tisztán meg az első alliján felbuzdulva, valamennyien beutazási engedélyért folyamodtak. A jegyzőkönyvek felvétele, iratok átvétele és kiállítása, később a védőlevelek kiállítása hatalmas szervezettel kívánt meg, amelyhez a követségeknek sem helyiségük, sem személyzetük nem volt. Megindult tehát egy nagy népvándorlás a Sip-utcából. A cionisták a Vadász-utcai „svájci” követségi épületbe” mentek át és mint „svájci követségi tisztviselők” dolgoztak a további alliják érdekében. Akik oda bejutni vagy a palesztinai kivándorlás gondolatával megbirkózni nem tudtak, avagy egyéb megfelelő összekötetésük volt, a többi követségeket lepték el és ott ajánlották fel ingyen munkájukat, egyesek villájukat is.

A németek bevonulása után a Sip-utcában tömörült intellektuel réteg egy része, — különösen az, amelyek külföldi nyelveken is beszélt, — otthagya a Zsidó Tanács székházát, amit már ugysem tekintettek megfelelő védőbástyának és átalakították svájci, svéd, portugál, spanyol vagy a vöröskeresztnél működő követségi tisztviselőkké. A Sip-utcában főleg csak azok maradtak, akiket köteleességük, szívük odatekelt, vagy máshová nem mehettek. Ehhez a folyamathoz még az is hozzájárult, hogy a németek a Gestapo igazolóanyagokat visszavonták és helyükbe az este 8 óráig szóló magyar rendőrségi szabad mozgási igazolóanyagok léptek, amelyeket számtalan mennyiségben adtak ki és sem tartalom, sem relative semmi biztosítékot sem nyújtottak. Viszont a követségi igazolóanyagok a legtöbbet adták, amit zsidó abban az időben elérhetett: a szabad ember inkarnációját, a csillagtalanságot, amelynek birtokában szabadon járhattak, vásárolhattak akkor, amikor akartak, utazhattak, mozi- és kávéházba mehettek, szóval a létünt világ minden fényét. Nem esda, hogy az úgynevezett „jobb emberek” tömegesen hagyták el a Sip-utcat és igyekeztek valamilyen követségen, de egyesek több követségen is, elhelyezkedni. Természetes, hogy az ilyen „alkalmi” követségi tisztviselőkké vedlett gárdában vizsgálások is fordultak elő. Mindenfelé beszéltek róla, hogy pénzzel sok mindent el lehetett intézni. A vidéki tapasztalatokon okulva, az újdonsült „követségi tisztviselők” eltávoztak a csillagos házakból, — amelyekben természetesen nem érezhették magukat biztonságban — és vagy csillagatlan házakba költöztek, vagy pedig magában a követségi épületben rendezték be éjjeli szállásukat. Abból indultak ki, hogy a követségi épületek területenkivüliséget élveznek, ahová sem a Gestapo, sem a magyar rendőrség nem halhat be. Ez a rendszer azután hatalmas szervezetté nőtte ki magát az október 15-e után következő Szálasi korszakban.

A Gestapo bizalma megrendül a Sip-utcában

Ezt az életvédelmi akciót általában (voltak kivételek is) csak a jobbmóduak, az összeköttetésekkel rendelkezők vehették igénybe, mint ahogy a bekövetkezett eseményekről és a még folyton fenyegető veszélyekről is inkább csak ezek tudtak valamit. A Sip-utca „tekintélyesek” lehangatlansághoz az is hozzájárult, hogy július 6-a után a németek nem bíztak tovább a

Tanácsban. Addig azt hitték, hogy a Zsidó Tanács — népiesen szólva — „bevette a mézes madzagot”, de Horthy erélyes fellépése mögött sejtteni kezdtek valamit és pedig azt, hogy a Tanács összeköltetésbe nem egyes magyar kormányzati körökkel és nyilván a zsidó vezetőség befolyásolta a kormányzót és környezetét. A Gestapo könnyen megtudhatta, hogy az auschwitzi jegyzőkönyvek és az illegális rópiratok közkeren forognak, tehát az áldozat már tudja, hogy rajta van a sor. Ettől kezdve feltűnően elhallgatott a svábhegyi Gestapo. A rosszul sikerült július 10-e után, a puccs megbukása fölötti időben, Eichmann toporzékolt, de 160 SS emberével semmit sem kezdhettek. Egyes Gestapo tiszték elutaztak. A deportálások fővezére, Wisliceny báró a Balatonra ment „nyaralni”. Hogy meddig, napokra, vagy hetekre, ki tudhatta? A Svábhegyről jövő szokásos „megrendelések” is lecsökkentek és minden fel arra vallott, hogy a „bizalom” megrendült és valami készülöben van. Eichmann először a VII., VIII., és IX. kerületet akarta részletekben deportálni, majd megelőgedett volna 10.000 zsidó bevagonírozásával is!

MUNRÁCSI ERNŐ

(Folytatjuk.)

Repülőkoffer,
„Federleicht” BŐRÖND,
ruhazsák olcsón
TOLNAI-nál
Szabadságtér tizenhét. (Tözsdepalota)

KI TUD S LEÁNYOMRÓL?

Sámuel Magdáról, Ibolyáról és Kláráról,

1945 februárban Bergen-Belsenben haltak. Könyörögve kér bármilyen értesítést: özv. Sámuelné,
Péterfi Sándor-u. 31. II. em. 15.

FELKÉREM

azon zsidó munkaszolgálatosokat,

akik 1944 évben a budapesti XI. sz. Honvédkórházban felülvizsgálaton voltak és a legénységi könyvben ebédet, vacsorát és kenyert kaptak, közöljék címüket a volt főszakácsné. Cím: Solyom Ferenc, Budapest, V., Markó-utca 25., központl. járási bíróság.

Ki tud róla?

Pásztor Béla

(dr. Popper Béla)

utóijára a csernyiankai kórházból irt, 1943 január 29-én. Anyja könyörög valami adatról.
Popper Henrikné, Abonyi-utca 8.

KERESEM FÉRJEMET

Grünfeld József

Lőrinci lakósi, szül. 1902-ben. A 120 vóp musz százzal. Erősből 60 bajtársával beszerelték és a kecskeméti gettóval deportáltak szeptemberben még Auschwitzban az 5-ös blokkban volt, azóta nincs hír róla. Nagyon kérem visszatérni bajtársait, vagy, aki bármit is tud róla, értesítsen az alábbi címen: Blau Jenőné, Budapest, Népszínház-utca 22.

Az óbudai hitközség gyászünnepélye a mártírok emlékezetére

Két éve mult márt Vasárnap volt, hideg eső verdeste az óbudai házak ósrégi falait. Zord, barátságatlan idő volt, amikor az ember a kutyáját sem engedti ki szívesen az utcára és ezen a télihajó, szomorú vasárnapon kezdődött meg az óbudai zsidók deportálása. Mint megannyi testvérüket az országban, előbb kiűzték őket otthonaikból, amelyekben apáik éltek s ahol az ő bölcsőjük is ringott. Egy szál ruhában, pohyász és étel nélkül kellett elhagyniuk a hajlékot, amelynek minden zsege oly kedves volt számukra. Menniük kellett, mert így parancsolták a hatalom akkori véreskezű „urái”. Elindultak azon az úton, melynek végén meggyesűkre a megsemmisülés, a halál várt.

Az elhurcoltak nyolcvan százaléka nem tért vissza. Ez ártatlan mártírok emlékezetére a megmaradt óbudai zsidók gyűlése, az óbudai izr. hitközség, vasárnap, november 10-én gyászünnepélyt rendezett, Lajos utcai évszázados, egykor csodálatosan szép, ma azonban meggyalázott, kifosztott és a háború viszontagságai következtében rommá lett nagytemplomában Az ünnepély keretében helyezték el a deportálásban elpusztult óbudai mártírok emlékére az ősi templom udvarán felállítandó emlékmű alapkövét.

Az ünnepélyen résztvettek a kormány, a főváros, az orosz katonai parancsnokság, a kerületi előjáróság és rendőrség, az egyházak, a pártok, a zsidóintézmények és az Országos Musz Szervezet képviselői. És megjelentek a megmaradt óbudai zsidó polgárok, férfiak és nők, hogy soha el nem muló fájdalommal adózzanak mártírjaik emlékének.

Az ünnepély Alter Miksa fő. kántor gyászénekével kezdődött, majd dr. Neumann József főrabbi megrázó beszédében emlékezett meg a mártírokról, akiknek halála talán nem volt hibával. Talán az ő ártatlanság kiöntött vérük nyomán fog kivérülni a zsidóság szebb és boldogabb jövője. A templomból szólván a következőket mondotta: „Ha beteg a test, beteg a lélek. Ha nincs templom, elvész a gyülekezet. Ezért minden igyekeztünk arra irányul, hogy ősi templomunkban mielőbb szállhasson imánk s Mindenhatóhoz. Reméljük, hogy ezt az igyekezetünket s. e. koronázza.

Spatz Nándor, az óbudai hitközség elnöke üdvözölte ezután a megjelenteket s jelképesen elhelyezte az emlékmű alapkövét.

— Egy kő van előttünk — mondotta —, egy kő, amely nem iznos karokra vár, hogy padlójának bosszuálló, vad

gondolatával azok felé hajtsa, akik e borzalmas tragédia előidézői voltak, hogy az idők folyamán, amikor majd anyagi erőink lehetővé teszik — emlékoszloppá magasodjék és örökké hirdesse vértanúink emlékét. Drága halottaink, Óbuda mártírjai még nincsenek itt. A majd itt felállítandó emlékmű hirdetni fogja mindenkor mindenkinek, hogy volt, lehetett egy idő, amikor ember embertársát jog és felelősség nélkül kinozhatta és véret ont. Hirdetni fogja számunkra, ne feledkezzünk meg magunkról akkor sem, ha napfényes derű vesz körül, ha nyugalmas életünk egét nem felhőzik be borús fellegek. De legyen szégyenteljes mememű mindazok számára is, akik megfélekedtek az isteni törvényekről. Ezen a hideg őszi napon, amikor visszaemlékezünk az átélt borzalmakra és szenvedésekre, fogadalmat tesszünk, hogy küzdeni és dolgozni fogunk ezért az országért, ahol születünk, de küzdeni és dolgozni fogunk zsidóságunkért is, amelyet soha megtagadni nem fogunk. Emelkedjék ez az emlékmű — fejezte be szavait — a zsidóság és az egész demokratikus társadalom békéjére és boldogulására, az óbudai mártírok örök emlékére.

Dr. Szemere Samu az Országos Iroda, dr. Munkácsi Ernő a Pesti Izr. Hitközség, Tóth Ignác előjáró, a III. ker. Előjáróság, Battai Sándor r. százados a rendőrség, Mező Gábor a református, Komjádi Jenő az evangélikus egyház, dr. Nagy László főtitkár a Magyar Cionista Szövetség, Nagy László József előjáró a budai hitközség, Buftás Mihály a Kommunista Párt, Kováts Károly tanár a Szociáldemokrata Párt, Balázs Sándor a Kisgazda Párt, Szalai Sándor a Polgári Demokrata párt, Koch György az Országos Musz Szervezet nevében beszélt, majd Alter Miksa főkántor a templomot megtöltő közönség hangos zokogása közben az El molé rachamimot és a Ha te Isten kezdetű zsol-tárt intonálta.

A gyászünnepély résztvevői ezután az óbudai zsidó temetőben elhelyezett mártírok jelképes sírjához zárandóokoltak, ahol dr. Neumann József főrabbi, Goldstein Lipót, az óbudai Chevra alelnöke mondtak rövid le. szédét, majd Alter Miksa főkántor énekelte el az El molé rachamimot.

Az eső pedig csendesen szitált, miúta az ég is emlékezett volna arra, hogy mi történt két évvel ezelőtt és esőkönnyeivel áztatta a mártírok jelképes sírját.

Kecskeméti György

Hírek oroszországi munkaszolgálatosokról

Abchazkaja A. S. S. R. Gudautski Rajon sele Primorskaja Cs. Zs. D. 165/4. táborban élő volt munkaszolgálatosok névsora:

Weinberger Albert, Budapest, XIV., Róna-u. 143.
Relch Ferenc, Budapest, VII., Szövetség-u. 43. (Weiss Tibor.)
Herzl Imre, Bpest, VII., Nyár-utca 28. (Takács István.)
Singer Imre, Bpest, VII., Thököly-ut 23.

Léb Béla, Kaba, Hajdu m.
Spira Miklós, Gégény, Szabolcs megye.
Mózes Ottó, Vác.
Pollák Dávid, Izakonyha, Máramaros megye.

Bővebb felvilágosítással a Zsidó Világkongresszus magyarországi képviseletének Információs Osztálya szolgál, referenclm szám: L. 11/j.

Gorkij 242. lágerben tartózkodók névjegyzéke

Berger Samu, Kassa.
Berkovits Abrahám, Máramarossziget.
Grünberger Ignác, Nagyszőlős.
Herz Juda, Kabolpatak.
Kaszirer Salamon, Majszin (Máramaros megye).
Katz Lajos, Ujpest-Debrecen.

Mauszkopf Lipót, Szajkófalva, Moldován Lázár, Máramarossziget.
Rosenstock Sándor, Budapest.
Saubler József, Besenyőd.
Pollák Mestlen, Majszin.
Stein Salamon, Máramarossziget.
Schwartz Sándor, Nyirbátor.

Abchazkaja A. S. S. R. Gudautski rayonban, 165/4 lágerben tartózkodók névjegyzéke:

Herzl Imre, Bpest, Nyár-u. 28.
Léb Béla, Kaba, Hajdu m.
Mózes Ottó, Vác.
Pollák Dávid, Izakonyha, Máramaros m.
Relch Ferenc, Bpest, Szövetség-u. 43.

Singer Imre, Bpest, Thököly-ut 23.
Spira Miklós, Gégény, Szabolcs megye.
Weinberger Albert, Bpest, XIV., Róna-u. 143.

* A Magyarországi Zsidók Deportáltakat Gondozó Országos Bizottsága Információs osztálya, Budapest (Bethlen-tér 2.) közlése szerint fentiek jól vannak, egészségesek.

Azonnali belépésre keres fiatal férfi (esetleg női)

pénzbeszedőket

a Pesti Izr. Hitközség adóosztálya

Közelebbi feltételek megtudhatók VII., Sip-utca 12 I. emelet adóhivatalban

Gyapjút
Nyulbőrt
Pézsmát
Nyersbőrt

legmagasabb árban vásárol
HERSCH JENŐ
Bemegzi Béla-ut 8. Telefon: 427-032.
Rumbach 8.-u. 10.

Órát, ékszert
Neufeldtől

ARANY VÉTELE — ELADÁSA — ÓRAJAVITÁS

Órásoknak nagybani áruk.

Rákóczi-ut 8/a.

Az UNRRA megbízottjának látogatása a Zsidó Világkongresszusnál

napisajtó megemlékezett arról, hogy Mrs. Pomeroy, a Central Tracing Bureau, azaz az UNRRA Központi Kereső Irodájának megbízottja Magyarországon járt. Budapesti tartózkodása alatt meglátogatta a Zsidó Világkongresszus Információs Irodáját is, ahol őt a magyarországi szekció vezetője dr. Róth Siegfried és az Információs Osztály vezetője, dr. Benoschofsky Ilona fogadták. Mrs. Pomeroy a Központi Kereső Iroda munkájáról számolt be és elmondta, hogy irodájuk feladata a Németországban és Ausztriában eltűnt deportáltak felkutatása. Mrs. Pomeroy ezután megtekintette a Zsidó Világkongresszus Információs Irodáját, beszámoltatott az ott alkalmazott munkamódszerről és nagy megelégedéssel hallgatta az elért eredményeket.

Látogatásának végén Mrs. Pomeroy kilátásba helyezte az UNRRA segítségét a magyarországi kutatások irányában is.

Újabb mártir-exhumálások

Az Isaszegen, Vámosgyörkön és Füzesabonyban eltemetett mártírok exhumációjára a közeli napokban kerül sor. A Munkaszolgálatok Országos Szervezete (VI., Bajcsy-Zsilinszky-ut 5.) felhívja az érdekelt figyelmét arra, hogy az utólagos anyakönyvi bejegyzés, hűsi halotti nyilvántartásba való felvétel rendezéséhez személyi adatokat tartalmazó okmányokra van szükség és ezért mindazok, akik a Szervezet nyilvántartásának eddig az adatokat, a fenti helyeken eltemettekre vonatkozólag nem becsajították rendelkezésre, ezt haladéktalanul pótolják. A temetés időpontját az Új Életben fogjuk közölni.

Fogmunka Jó munka Acél Imre fogász

VII., Erzsébet-körút 19 II. emelet.
Telefon: 422-660.
A Cionista Szövetség Hehaluc fogmunkáinak készítője.
Külföldön 1926. 1938 években.

Hajfestés,

hideg-meleg

tartóshullám

HAJMUNKÁK — PEDIKÜR
Renczészénél, Csengery-utca 84

VILÁGVEVŐ

RÁDIÓK

ALKALMI VÉTELEKBE!
Villanyszerelelt Rádiójavítás

Várnai László

hat. eng. vill. szer.

„TECHNOVOLT“

villamosságvilágítás, Budapest,
VIII., Rákóczi-ut 8., udvarban.

Gondolatok a zsidó alapról

Irta: Szilágyi Sándor

örvényhatósági bizottsági tag

Sok hangot hallottunk mostanában a sajtóban és egyebütt a zsidó alap megalakítandó intéző bizottságáról. Tudvalevő, hogy az alap intéző bizottsági tagjainak kétharmad részét a zsidóság delegálja, a többit a kormány nevezi ki. Szervezetek, egyesületek, szövetségek jelentkeztek és a kijelölendő tagok egy kis, vagy nagy hányadát a maguk részére követelik, hangoztatva, hogy arra nekik minden jogcímük megvan.

Hát én most világosan és nyíltan megmondom, hogy nincs. Ebben a bizottságban semmi más szerv nem vehet részt, mint a magyar zsidóság két csúciszervének, a két hivatalos központi irodának delegáltjai, azzal a határozott kívánsággal, hogy a kijelölendő tagok közül legalább egyharmadrész a vidéki zsidóság küldöttje legyen.

A legtöbb elhagyott vagyon a vidéken maradt gazdátlanul, minden örökös nélkül, hisz jól tudjuk, hogy az ország vidéki zsidósága szenvedett legjobbat és esett áldozatául — egyes vidékeken szinte majdnem teljes egészében — a fasizmusnak, míg a fővárosi zsidóság és egy-néhány szerencsés vidéki város, mint Debrecen, Szeged zsidósága Isten különös kegyelméből aránylag jobb arányszámban menekült meg a szörnyű pusztulástól. Előbb a való tényből világosan következik tehát, hogy a vidék zsidósága teljes joggal követelheti a zsidó alap vezetésében való részvételét.

A zsidó alap abból a célból létesült, hogy annak tiszta jövedelméből a zsidó egyházi, kulturális és szociális intézmények fenntarthatók legyenek, mert hisz a Joint örökké nem marad nálunk és ha ez a nemcsak külföldi intézmény beszűnteti támogatását, sajnos, csak az alap jövedelmére számíthatunk, mint egyetlen tényezőre, hogy kórházainkat, iskoláinkat, menhelyeinket és konyháinkat fenntarthatassuk. Ezeket az intézményeket jelenleg a két pesti hitközség, a neológ és ortodox tartja fenn a Joint halhatós támogatásával, tehát világosan következik, hogy a létesítendő alap vezetése sem kerülhet más kézbe, mint a két központi iroda által kijelölt pesti és vidéki delegáltak kezébe.

Ami pedig az intéző bizottságba való tagok kijelölését illeti, feltétlenül szükséges és fontos, hogy abban legalább 4-5 jogász legyen, a többi helyet pedig pénzügyi és gazdasági szakemberekkel kell betölteni. Feltétlenül kell benne lenni néhány kitűpő mérnöknek. Természetesen a miniszterelnök által kinevezendő személyek — elnök és alelnök —

csak azok lehetnek, akik az egész magyar zsidóság teljes bizalmát bírják. Ezek feltétlenül zsidó közéleti vezetők tényezők kell, hogy legyenek, mert ezek a pozíciók nemcsak rátermettséget kívánnak, hanem kellő súlyt is kell, hogy jelentenek, azonban a többi tagság sem lehet dekurum. A zsidó jövő függ attól, hogy ezen a helyen csak szakemberek üljenek és dolgozzanak. Nem sérthető meg tehát egyetlen igen tiszteletré méltó és kiváló egyesületi, vagy körzeti elnök sem, ha nem kerül be az intéző bizottságba, hanem esetleg eddig még a zsidó közéletben nem szereplő, de annál különbözőbb gazdasági szakember.

Véleményem szerint tehát sürgősen össze kell hívni az országos irodáknak a vidéki hitközségek kiküldöttjeit — legfeljebb 2-2 személyt, egyes hitközségekből, hogy ne legyen tömeggyűlés, továbbá meg kell találni a módját, hogy a pesti zsidóság is kijelölhesse az arra legalkalmasabb személyeket a neológ-ortodox számaránynak megfelelően.

Reméljük, hogy ez az alap az egyetlen komoly gazdasági bázis lesz, amire a jövőben biztosan építhetünk, hogy fenntarthatassuk intézményeinket az egyéni önkénis adományokon kívül és ha a mostani kormányban volt annyi lojalitás és bátorság, hogy a zsidóságnak ezt a régen előterjesztett jogos követelését teljesítse és magára a zsidóságra bízta ennek a ma még beláthatatlan jövedelmi forrásnak helyes és gazdaságos kezelését, akkor legyen mi bennünk is annyi öntudat és erős akarat, hogy ne csináljunk belőle hiúsági kérdést, hanem oldjuk meg úgy, ahogy azt a zsidó közérdek megköveteli.

A nyíregyházi Statusquo Izr. Hitközség

pályázatot hirdet vezető rabbi állásra.

Feren József rabbiképzőt végzett rabbi, 1946 nov. 20-ig pályázatukat nyújtsák be a fenti címre. Fizetés megegyezés szerint.

OLCSÓN AJÁNLKOZOM

házhoz varni

Cím: VII., Alpar-utca 7. II. 14.

RÉGI

ágytollát

ne dobja el, mert újja varázsolja KOHN IRÉN ÁGYTOLLTISZTÍTÓ. Budapest, József-körút 42., ahol megbízható, új toll és pelyv a legolcsóbban kapható.

A magyar Cionista Szövetség hírei:

A Magyar Cionista Szövetség 100 Baby kelengyét kapott amerikai cionistáktól. A napokban érkezett távirat alapján ezuton is felhívjuk különösen vidéki rászoruló chavérjainkat, hogy igénylésükkel forduljanak a Magyar Cionista Szövetség titkárságához, V., Arany János-utca 29. alá.

A Magyar Cionista Szövetség szakcsoportjai aktív munkáját jelentik a kéthetenként tartott összejövetelek. Az utóbbi héten dr. Reök Iván sebészorvos, az orvosfrakció ülésén tartott nagyszerű előadást.

A jogászcsoporthoz a zsidó kisbirtokosokra vonatkozó törvényes intézkedések orvoslása érdekében tartottak egy ankétot, amelyen dr. Munkácsi Ernő, a Pesti Izr. Hitközség főtitkára számolt be a kérdéssel kapcsolatos zsidó tárgyalásokról. A céljérése érdekében dr. Faragó József háromtagú bizottsággal eljaborátum készítésére kapott megbízást, amelyet a minisztériumhoz is el fogunk juttatni.

A Jointban ugyancsak megindult a cionista-frakció munkája. A Joint dolgozói nagy tömegekben és nagy érdeklődéssel munkálkodnak egy naggyűlés létrehozásán.

MEGJELENTI

Versék az üldözöttek napjaiból

Ára 2.— forint. Fizesse be Árárt a \$2.482 blankó csekkalapon bármely postahivatalban. Portómentesen küldi Kohn Miklós, Budapest, VIII., Szégyenvári-utca 20 III. 3.

ELSŐ ELEMISTA KISLEÁNYOMHOZ keresek fiatal, intelligens, pedagógiához érő KISASSZONYT, angol és zongoratanús előnyben. Zimmerman butorczelt, Akácfa-u. 8.

33 éves, kollemezhangú, nőtlen, ort. kántor, esetleg számos állással egybekötött ELHELYEKEDÉST KERES. Reménytelen lehetőségek. Kohn Jenő, Ezer Székfő-utca 6.

Perfekt német, vallásos érzelmű

nevelőnőt

nagyobb gyakorlattal KERESÉK. Angol tudás előnyben. Thökölly-ut 14. I. emelet 10

Vidékre

8 és 9 éves fiúk tanítására háztartásban is segédkező női keresek. Ipar-utca 9. III. emelet 8.

Társulnék

iparral rendelkező, szakképzett fehérnemű varrónővel. Üzleti helyiséggel és felszereléssel rendelkezem. „43 c” jellegre a kiadóra.

Butorczott szoba

magnyos ur részére, fürdőszobával használattal KIADÓ. IX., Ráday-utca 34. II. 10.

Négyhónapos héber tanfolyam

A Pesti Izr. Hitközség Kulturális Ügyosztálya 4 hónapig tartó héber nyelvtanfolyamot rendez kezdők és haladók számára. A tanfolyamokat kiválóan azakképzett tanérek vezetik Grosz Ezra irányítása mellett. A négyhónapos tanfolyam tandíja összesen 40.— forint, amelynek első részletét a beiratásnál kell lefizetni. (Indokolt esetben tandíjkezdmény). A tanfolyamokat heti két órában: hétfőn—szerdán, vagy kedden—csütörtökön tartjuk délután 6—8 óra között a következő helyeken: VII., Sip-u. 12. I. em. 26., V., Csáky-utca 3., VIII., Nagyvárosház-u. 4., VII., Bethlen-tér 2. A tanfolyamok f. évi december 2-án kezdődnek. Beiratkozni lehet a Pesti Izr. Hitközség kulturális ügyosztályán VII., Sip-u. 12. I. em. 26, szombat és ünnepnap kivételével naponta délelőtt 10—14 óra között. Jelentkezést a választott tanfolyam helyének, idejének, fokozatának, valamint a jelentkező nevének, foglalkozásának pontos megjelölésével levél útján is elfogad a Kulturális ügyosztály.

Mérlegképes könyvelő

vidéki nagyobb városba keresetlik. Ajánlatokat „Export” jellegre a kiadóba.

Intelligens fiatalasszony hármilyen állást vállal!

„Megbízható” jellegre a kiadóba.

Háztartásban jártas

jobb nő elmenne magányoshoz. Vidékre is. „Jó gazdaasszony” jellegre a kiadóba.

Mérlegképes könyvelő

szombathartói, állást keres. „Perfekt” jellegre a kiadóba.

Forgalmazó helyen, orth. késer felkutatásba, lehetőleg jártas

üzletvezetőnőt

keresnek jótalálással és kevés tőkével (délután megytől). Weöres-utca 16. 18. szobát 7.

Kézikocsit

legelősebben: VI., Bajnok-u. 24.

Munkaképes zsidó nő

Járó beteghez, családtagok felvételéért: Parkos István-utca 18. I. em. 3. (volt Örmény-utca.)

Intelligens nő, aki járta a háztartás-ügyet, jól íg és takarít, házaspárnát egyszerűen, konyhás lakás, mint CSALÁDTAG — „otthonra talál”. Gál, VI., Pannay Ede-utca 18. I. 4.

Utcai butorozott szoba

KIADÓ, Nefelejts-u. 48. 15. emelet 3.

Egy vagy kétfelős, komfortos lakást keresek

Dob-utca elején vagy környékén. Össz a kiadóhivatalban.

Zsidó Világkongresszus és Jewish Agency for Palestine

Magyarországi Képviseletének, Statistikai és Tudakozó Hivatalának (Budapest, V., Wekerle Sándor-utca 7.) közleménye.

Az alant felsorolt személyek részére külföldről levél, vagy üzenet érkezett. Kérünk mindenkit, aki nevezettekről felvilágosítást adhat, közölje azt hivatalunkkal (V., Wekerle Sándor-u. 7. Tel.: 186—009) szombat és vasárnap kivételével, délelőtt 9—1 óra között.

A címzett neve, külföldről megadott lakáscím.

Angermanu Áron, sz. 1929, Bilkly, Theresienstadtba dep.

Gross Lea, sz. 1917, Raizfeld, Debrecen.

Noe Moshe, sz. 1923, Bpest.

Dux János, sz. 1923, Bpest.

Klein Gábor, sz. 1923, Bpest.

Wachterné, Eckstein Gertrud, sz. 1903, Bécs, Budapest.

Földi Sándor gyógyszerész, Kassa.

Stöckhoff Zsigmond, sz. 1921, Lemberg, Budapest.

Meiser Vilmosné, sz. Nudowicz, Munkács, 42 éves.

Révész István, sz. 1906, Alsógalla.

Schwarz Vera, sz. Pápa, 8 éves, anyja: Grünbaum Irén.

Vértes Éva, 7 éves, Felsőgalla, anyja: Grünbaum Margit.

Lévai Sándor, sz. 1877, Jászberény, Dachauba dep.

Fischer Mór, sz. 1871, Zlocsov, Sashalom.

Fischer Anna, sz. 1907, Budapest, Sashalom.

Teitelbaum Josef, sz. 1893, Siernik.

Levendula Jenőné, sz. Preiler

Hermin, 1913, Nagybánya, Budapest.

Luszilg Arthur, sz. 1897, Bpest.

Roth László, orosz hadifogs. volt.

Zimmermann György, sz. 1922, Lew Eszter, sz. Técső, 15 éves, Budapest.

Rappaport Berta, 46 éves

Rosenschein Jakab, sz. 1887, Kislécfalva.

Liudermann Jozsef, sz. 1893, Hajasd.

Berkovits Mózes, sz. 1898, Aknaszlatina, Budapest.

Feleki Imre, sz. 1894, Szombathely.

Dr. Bartláné, Feleki Ilona, Kömör.

Kohn Albert, sz. Marosvásárhely, 50 éves.

Neufeld Mártonné, sz. Ackermann Helén, Beregszász.

Schaefer Berthold, sz. 1910, Erdévik, Bácska-Topoja.

Fuchs Sándor, sz. 1909, Bpest.

Feldmann Bertram, sz. 1927, Barkasu, Bpest, Kisdófa-utca 4.

Tellermann Dávid.

Héber Erich, 19 éves.

Ilje Repin a „vérvádról”

(Egy régi levélváltás)

Festő ne politizáljon, ne is írjon, ha csak nincs valamely nagyon súlyos mondánivalója a művészettel kapcsolatban, hiszen oly sok kiváló publicistát termeltek ki ezek a szörnyűségeken gonosz idők az ő elgouoszosodott és mesterien hazudozó, köpönyegforgató emberlipusaikkal, hogy egészen felesleges, hogy a festő félretegyje ecsefjét. Ez a sok vérvádröpléka azonban, mégis arra ösztökél, hogy egy régi, már elfeledett esetet és egy nagy, a legnagyobb orosz festő hősi bátorsága kiállítását a „kievi vérvád” esete idejéből felelevenítsék.

Repin abban az időben a szentpétervári cári Képzőművészeti Akadémia igazgatója volt. Tolstoj Leonak is legbensőbb barátja. Bizonyos, hogy a legmagasabb körökkel is jó ismeretségben állott. Általában úgy ötven év előtt a világ négy legnagyobb festője egyikének (Munkácsy, Matejko, Repin, Werescsagin) ismerte és ünnepelte az a világ,

amely a festőművészetben az eszmék, a kompozíció uralmát követelte a művészeti hasadékok és fogalomzavarok helyett. Repinnek „Kozákok ultimátuma a szultánhoz” című óriási festménye diadallal járta be Európa fővárosait.

Ezt a kolosszális festményét, amely itt Budapesten is ki volt állítva, láttam ötven év előtt, s azóta is felejthetetlen maradt előttem.

Itt azonban a nagy orosz mesternek személyes, hősi elszántságát, bátorságát öbajtóm bemutatni egy levélváltással kapcsolatban, amelyre én adtam alkalmat, s amelyre, bizonyára, — látván a készülő cári reakció mesterkedéseket, — ő, — Repin — oly hősi kiállással nyilatkozott, amelyről példát vehetne minden igaz művész és ember! Ez az eset, már teljesen feledésbe ment, pedig méltó arra, hogy ismerje meg a világ. Éppen a mostani, hazai kis fasiszta kísérletezések idején, amidőn a demokráciát óhajtanák igen sokfelé elgáncsolni kis, rövidlátó emberkének.

1912-ben, a kievi „vérvád” főtárgyalása előtti helekben jutottam arra az ötletre, hogy

mint festő, a nagy festőhöz kérdést intéztek, mit szól ehhez a nyilván politikai machinációhoz? Levelemhez mellékeltem egy az Uj Idők 1900-i évfolyamában reprodukált egyik nagyobb, kompozicionális festményemet, annak tanúsítására, hogy csakugyan művészember kérdezi a nagy művészt, aki a szentpétervári legelőkelőbb társadalommal állandó érintkezésben áll s egyben a szentpétervári császári festőakadémia igazgatója.

Repin szinte postafordulattal felelt. Orosz nyelvű, igen rövid, cyrillbetűs levéllel. A levelet egy itteni kiváló nyelvtudós, a Magyar Tudományos Akadémia tagja fordította le nekem szó szerint, szíveségből, felkérésre. Szó szerinti fordítása így szólt:

„Föl nem foghatom, hogy Oroszország, (a pontos hangsúlyozom persze, hogy 1912-ben a reakciós, pogromos és feudális-kapitalista cári Oroszországról volt szó s csakis ezt a régi, már elsüllyedt, népelenes Oroszbirodalmat értette ez alatt Repin.) ez a végtelen nagy Birodalom, miként képes ily végtelen nagy ájasságra!” A levelet közlésre rögtön leadtam a Pester Lloyd és az „A Nap” című lapoknak, ahol az meg is jelent.

Repinnek ez a hősi gesztusa annál impozánsabb volt, mert röviddel előbb II. Miklós cár kihallgatáson fogadta Pranczitis pópát, ennek a kiewi vérvád-mesének értelmi szerzőjét és magas rendjellel tüntette ki, s csak azután történt az én levélváltásom. A „vádolt” Beilist, a kiewi híres pörnek ezt az alakját, egy szegény, dolgozó zsidó szabólegényt, a főtárgyaláson, a kiewi esküdtek felmentették.

Repin e bátor kiállításáról azonban úgy vélem, érdemes megemlékezni a mai nemzedék előtt is.

LAKOS ALFRÉD

SZÉPER-TÓRA munkásságát kijavítását vagy átvizsgálását, sürgető elvágásra is, elvállalom. FRIEDMAN LAZAR, Budapest, VIII., Dobosi-utca 7—9.

Kis szoba

jobb körű részre KIADÓ. Király-utca 21. II. emelet 40.

Minden tekintetben megfelelő, kellemes, vidéki, 43 éves koresekű

alkalmazást keres

Lehetőleg családi körben, szerény igényekkel anyagi biztosítékkal. „Esetleg benővelés” jellegre a kiadóba.

Kis családhoz tiszta, jól járó, megbízható

házvezetőnő

felvétetik. III., Kaurr Pálné-utca 44 I. e. László.

ORTHODOX, PERFEKT szakácsnőt keres

budai Szerelőháza részére. Orth. Chebra Kúria, VII., Dob-utca 12.

Mai értékét fizetem férfiruháért, szövetért

saját üzletöm részére

Andrássy-út 17 (Oktogon, Abbázia mellett) Eladás nagy választékából

Hirek Palesztináról

Az öntudatos, meg nem alkuvó zsidó politika

folytatását jelentették be a szabadságukat visszanyert zsidó vezetők a fogadtatásukra összegyűlt ujjongó, ünneplő tömegnek. A Paltor és Ita tudósítói színes jelentésekben számoltak be arról a megható ünnepségről, amely a Jisuv választott vezetőit fogadta Jeruzsálemben. Beszédük hangzottak el, amelyek az öntudatos palesztinai zsidóság álláspontját rögzítették. Galuti körökben hasonló alkalommal a hála és köszönet szavaival fordultak volna a „megértő”, intézkedéseket hozó kormányzat felé. Ilyesmirel itt szó sem esett. *Mose Sertok* és szinte minden egyes vezető hangsúlyozta, hogy már ki szabadulásuk napján folytatják a harcát, amelynek egyetlen célja van: a Zsidó Állam. — Most utólag megállapítható, hogy az elmúlt hónapok hatalmas politikai játszmájában az angol próbálkozás kudarcot vallott és győzött a politikai érettségéből nagyszerű vizsgát tett zsidó nép, amelynek Jisuvban és Galutiban élő része egyaránt dicsérettel állta meg helyét. A vezetők szabadon engedése valójában nem egy új politika kezdete angol részről, hanem csupán egy sikertelen politikai kísérlet — befejező hibát bevalló akkordja. Amint egy magasrangú angol kormánytisztviselő megjegyezte: „az órát most visszaigazítjuk 1946 június 28-ára”. Mi is volt tulajdonképpen a nyári politikai manőver lényege? Az angol kormány, látva a Jewish Agency öntudatos bevándorlási politikáját és egyre nagyobb befo-

lyását a világ zsidóságára, megkísérelte megtörni a J. A. erejét azáltal, hogy vezetői közül azokat, akiket csak el tudott érni, eltávolította a politikai aktivitás kifejtésének lehetőségeitől. A nagyarányú letartóztatások után a brit kormány megkísérelte a vezető nélkül maradt J. A.-t új, a kormánynak tetsző vezetőség megválasztására rábírní, hogy ezáltal az angol kormány diktálhassa a cionista munka tempóját. Angliának ez az első kísérlete nem sikerült. A 2000 év óta csak most először, csupán néhány évtizede önálló politikát folytató zsidóságban nem akad egyetlen Quisling sem. A terv második menetében terror-uralmat, deportálásokat vezetett be Anglia azzal az elgondolással, hogy nyilvánvalóvá tegye: a J. A. már nem tud segíteni a zsidó népen. Új politikai szervezet kell teremteni; a londoni konferenciára minden nagyobb zsidó szervezetet meghívtak, de egy sem ment el. Minden egyes zsidó szervezet a Jewish Agency-t lemerle el csupán annak a testületnek, amely egyedül tárgyalhat Palesztináról. A J. A. pedig fogva tartott vezetői nélkül nem tárgyal. Közben szélsőséges zsidó csoportok pokollá tették az angolok számára az Izéret Földjét. Az angolok belátták: rossz politikai játszmát folytattak és még mielőtt teljesen veszítettek volna, feladták a menetet: visszatolják az órákat. A latrumi vezetők azonban ma erősebbek, mint június 29-én voltak, mert mögöttük van a zsidó nép nagy helytállása.

A csőd előtt álló angol külpolitika

nagy harcát vivja ezen a héten magában az angol parlamentben is. Nem kétséges, hogy a kiprovokált külpolitikai vita egyik sokat érintett kérdése Palesztina lesz. Kevésbé valószínű, hogy a vita döntő módon megváltoztathatná a bevini külpolitikát, de hatalmas figyelemzést lesz a tömegek számára: veszélyes utra lépett az a munkáskormány, amely imperialista külpolitikát folytat. A vita alkalmat ad a 73 képviselő csoportjának, hogy minden kérdést élesen megvilágítson. És így mindenről, szociálista oldalról jövő kritika fogja felnyitni a tömegek szemét. A szociálista képviselők beszélni fognak Palesztináról nemcsak azért, mert ez ma olyan kérdés, amely interpelláció vagy jelentés formájában szinte minden ülésen szóba kerül — hanem azért is, mert a napokban megkezdett Boeremouh-i nemzetközi szociálista értekezleten résztvevő palesztinai munkáspárt két kiküldötte is és e kiküldöttek a nyilvános felszólalásokon kívül magánbeszélgetések egész során tájékoztatták a

hivatalos külpolitikát támadó szociálista elbarátaikat a palesztinai angol politika imperialista és a haladó elemeket elnyomó jellegéről. Ebben a helyzetben *Bevin* igyekszik menteni, ami még menthető. A cél megtartani a mandátumot. Tudja, hogy ez az U. S. A. nélkül nem érhető el. Az UNO üléseinek tartama alatt is állandó tanácskozásokat folytat *Byrness*-el, aki egész tanácsadó testületet vont be Palesztinát érintő tárgyalásaiba.

Amerikai zsidó körök úgy látják, hogy *Byrness* mindenik követ Truman elnök Palesztinát érintő köveleléseinek megvalósítása érdekében. Itt ezek a tárgyalások nem vezetnek meggyezésre, Anglia nem fogja tudni megakadályozni, hogy az UNO üléseken már most is levegőben lógó Palesztina-kérdés az Egyesült Nemzetek Szervezetének agendái közé ne kerüljön. Az UNO gyámsági bizottsága — mint már jelentettük — *Novikov* szovjet nagykövet beszéde kapcsán már eddig is „hallott” a Palesztina-mandátumról. Ezzel kapcsolatban ér-

demes feljegyezni, hogy jelenleg számos cionista vezető tartózkodik — esetleges UNO-hoz hívásra készen — az Egyesült Államokban, ahol most igen sok cionista nagygyűlést tartanak. Az egyik ilyen ülésen

a javulás számos jeléről számol be Erec Jisraelben.

A vezetők szabadonengedése együtt járt az ostromállapot megszüntetésével. A szélsőséges csoportok többé nem helyeznek el robbanóanyagot az utakon, nehogy a megindult forgalom zsidó résztvevői kárt szenvedjenek. Most csupán a vonatok ellen körtennek támadások, mert ezzel az angol katonai utánpótlási vonalakat kívánják veszélyeztetni. Az angol katonák új utasítást kaptak, amely szerinti szolgálaton kívül nem kötelező többé a fegyverviselés. Új magasrangú tiszt érkezését várják a palesztinai csapattestekhez, akinek az lesz a feladata, hogy a zsidóellenes

Ben-Gurion kijelentette, hogy „a cionista politika célja nem egy új gyámság elérése, hanem a Zsidó Állam megvalósítása”. Az elmúlt hét Palesztina-krónikája

beállítottágu katonákat „át-hangolja”. Az élet és biztonság javulásának egyik jele Tel-Aviv évek óta lezárt kikötőjének megnyitása is. Az arab vezetők természetesen nem szívesen látják az angol „engedékenységét” és a Mufti titkos irányítása mellett fokozottabb izgatásba kezdtek. A palesztinai élet egyik legbiztosabb jelensége, hogy a palesztinai arab tömegek nem hajlanak többé a lázító szavakra és békes magatartásuknak számos jelét adják. A javulásnak a magyarországi zsidóságot is kétségtelesen legjobban érdeklő jele lesz

a cyprusi internáltak Palesztinába szállítása

ami a legközelebbi napokban remélhetőleg megindul. Illetékes körök szerint a havi quota jelentős részét a cyprusiak kapják, akiket ezért rövidesen az errei táborokba szállítanak át. Kétségtelen, hogy Anglia részéről a bevándorlási politika enyhítése lehet az egyetlen olyan lépés, amely a szélsőséges csoportokat is lecsillapíthatja. Ezen a téren különben, most új taktikát alkalmaznak az angol politikai „tanácsadók”. Azt híresztelik, hogy a Haganah és a Jewish Agency azon az áron vásárolták meg a vezetők szabadonbocsátását, hogy kötelezték magukat a szélsőséges csoportok megsemmisítésére. Miután az angoloknak nem sikerült a terroristák vezetőit megtalálni, a Haganah-val szeretnék ezt a feladatot elvégeztetni és a zsidó csoportokat egymásnak

ugrasztani. A zsidó szervezetek azonban felismerték a veszélyt és bejelentették, hogy bár megtalálták már a zsidó nép érdekeit veszélyeztető elemek tevékenysége megakadályozásának a módját, egyetlen zsidót sem fognak a hatóságok kezére adni. A terroristák ellen érzett általános hangulatnak adott kifejezést *Magnes* professzor is a jeruzsálemi egyetem tanévének megnyitásánál tartott előadásában, amelyben „az öngyilkos romantika” ellen beszélt. Az új rektor *Fekete* professzor, aki az egyetem történeti megújítása előtt a pesti zsidó sugámnázium tanára volt, bejelentette, hogy az egyetem orvosi fakultása 2 éven belül teljesen kiépül, de az oktatás általános keretét már most megindulnak számos hallgató részvételével.

A XXII. cionista kongresszus első vita tárgya a londoni konferencián való részvétel

jelent egy Ita tudósítás, amely a konferencia pontos programját is tudni véli. *December 9-én délután Weizmann* professzor nyitja meg a kongresszust, majd a svájci kormány és a szervezetek üdvözlő beszédeire kerül a sor. Még az első estén *Weizmann* politikai beszámolót ad, amelyet néhány napon át tartó vita követ. A kongresszus után különböző bizottságain keresztül végzi munkáját, majd beszámolókat követhetnek a teljes ülés keretében. A kongressz-

szus előreláthatólag december 23-ig fog tartani. Az Ita tudósítója szerint a kongresszuson 375 delegátus fog résztvenni a következő valószínű pártokémi megoszlással: Általános Cionisták (Klal) 115, Palesztinai Munkáspárt (Mapaj) és Poale Zion 100, Mizrach és Hapoel Hamizrachi 60, Revisionisták 40, Haasomér Hacair 25, Tenua le Achdut Avoda 25, Alija Hadasha 5, Pártokivüli Függetlenek 5.

(GELLÉRT)

SZABÁLYOZHATÓ RUGALMAS LUDTALPBETÉT

Kapható kizárólag:

„IMPERÁTOR” VI., Podmaniczky-u. 65

TALESZ T'FILIN

mezusa, cicsz és héber könyvek
VÉTEL, ELADÁS, JAVÍTÁS.
Jabzehtábla elkészítést vállalom.
UNGÁR MÓR, Király-utca 17.,
kapu alatt vagy I. emelet 4.

VENDEGLŐ, kávéház

berendezések, székek,
asztalok olcsón

Rosenfeld

Telefon: 139-274
Népszínház-u. 31

MINDENNEMŐ

SZÖNYEG

vétel-eladás, Király-utca 14.
és Rákóczi-ut 42.

Szekely Emil ókszerész 26

briliánst, ékszert, aranyat, ezüstöt,
órást legdrágábban vesz.

Hívjon! Jöjjön!

Veszek aranyértékű forintért: szőnye-
get, porcellánt, írógépet, régisé-
get férfi és női ruhákat, perzsa-
kabátot, fényképezőgépet, festmé-
nyeket

Gerstl-Majorosi

VIII., Eszterház-utca 17 (Sán-
dor-utca saroknál)

Mezőkövesdi Orth. Hitközség keres
állandó alkalmazásra

metszőt,

aki elvégzi az előimádkozói tevé-
ségeket is. Ajánlatokat:
Hitk. Elnökök, Mezőkövesd.

SZÓLÓ-OLTVÁNY SZÜKSÉGLETÉT
VÁSÁROLJA

FÜLÖP oltvány telepétől

Abasár, Malom-u. 76.

Kérjen árajánlatot!

Férfiruhákért,

szmokingért, fehérneműért, szőnye-
gért, zálogbárgyért legfőbb üzlet:
GRÜN, saját üzletem
részére.

Népszínház-utca 20. Hívásra jön.

Szappan

Gyertya

Petroleum

Denaturáltszesz s mindenféle
háztartási cikkek nagyban és
kicsinyben legolesőbban.

MÁJ festéküzlet

Dob-utca 9.

A Magyar Zsidók Országos Egyesületének közleményei:

A Magyar Zsidók Országos
Egyesületének hivatalos helyl-
sége Andrásy-ut 81. alatt, a volt
Fűszek-küvéházban van. (Tele-
fon: 424-734.) Hivatalos órák:
hétköznapokon d. u. 3-8 óráig.

A MAZOT legközelebbi ülésel:

November 23-án, szombaton
délután ¼6 órakor a VII. külső
kerületi tagozat és a Bethlen-
téri templomkörzet együttesen
Oneg Sabbat ünnepélyt rendez
(belépés meghívóval).

November 25-én, hétfőn d. u.
¼6 órakor a VI. ker. tagozat
taggyűlése (VI., Andrásy-ut
81.).

November 27-én d. u. ¼6

órákor a VII. belső tagozat
(Sip-u. 12.) taggyűlése és ugyan-
csak

November 27-én a VIII. ker.
tagozat választmányi és tag-
gyűlése (Nagyfuvaros-u. 4.).

November 28-án, csütörtökön
délután 4 órakor a Női-szakosz-
tály választmányi ülése és ¼6
órákor a Női Osztály taggyű-
lése.

A Szülők Pedagógiuma

előadásait a Pesti Izraelita Hit-
község kulturális ügyosztálya
rendezésében minden hónap más-
odik és negyedik keddjén tart-
ják meg, délután ¼6 órakor a
Pesti Izraelita Hitközség disz-
termében (VII., Sip-u. 12. II.
em. 33.).

Az előadásokon és az elő-
adást követő vitában bárki fel-
nőtt résztvehet.

Az előadások sorrendje a következő:

1946 november 26: dr. Hers-
kovits Fihlán: Vallásos nevelés
a családi otthonban.

1946 december 10: dr. Fuchs
D. Rafael és dr. Csech Arnold:
Család és iskola mai feladata.

1946 december 24: dr. Zsoldos
Jenő: A második világháború
hatása a zsidó gyermek lelki
fejlődésére.

1947 január 14: Dückstein
Zoltán: A második világháború
hatása a zsidó gyermek testi
fejlődésére.

1947 január 28: Gellért End-
re: Nevelés zsidó közösségre és
zsidó közösségben.

1947 február 11: dr. Fisch
Adolf: Küldjük-e gyermekeinket
óvodákba és napközi otthonba?

1947 február 25: dr. Takács
István: A zsidó gyermek ide-
gessége: okai és orvoslásának
módjai.

1947 március 11: Vihar Béla:
A zsidó gyermek szabad ideje.

1947 március 25: dr. Szemere
Samuné: A zsidó leánynevelés
kérdései.

1947 április 8: dr. Heller
Imre: Technikai pályák.

1947 április 29: dr. Pásztor
József: Pályaválasztási problé-
mák.

A kulturális ügyosztály egyéb rendezései:

a Pesti Izraelita Hitközség V.,
Fürst Sándor-u. 21/b. alatti kul-
turtermében délelőlt 11 órai
kezdettel a következő vasárna-
pokon:

1946 december 15: Salomone
Rossi és kora: dr. Szabolesi
Bence.

1947 január 19: Thomas
Mann: dr. Turóczy-Troszler Jó-
zsef.

1947 február 16: Händel és a
Biblia: dr. Szabolesi Bence.

1947 március 16: Jidisch iro-
dalom Szovjet Oroszországban:
Vihar Béla.

1947 április 13: Ősi zsidó
zene: dr. Szabolesi Bence.

1947 május 11: Mai héber
irodalom: dr. Kardos László.

1947 június 8: A liturgia ze-
néje (hagyomány és haladás):
dr. Szabolesi Bence.

1947 június 15: Magyar zsidó
írók a XX. században: dr. Kom-
lós Aladár.

Ezeket a rendezvényeinket az
előadón kívül legkiválóbb zsidó
művészeink szerepelnek.

HIREK

Az UJ ÉLET előfizetési díjai:

1 hónapra . . . 4 forint
negyedévre . . . 12
félévre 24
egész évre . . . 48

Az előfizetések postataka-
rékpénztárral befizetési lappal
küldendőek be a 26.209 számú
postatakarékpénztári szám-
lára.

— A Pesti Izr. Hitközség
Kórházának Tudományos Egye-
sülete „A diagnosztika és the-
rápia jelen állása” gyűjtőcim-
mel előadásorozatot kezd.
1946 november 23-án d. e.
¼12 órakor Schill Imre dr.
egyet. rk. tanár „A vértöm-
lesztés szövödményének elkerü-
léséről”; december 7-én d. e.
¼12 órakor Kellner Béla dr.
egyet. m. tanár: „A rákdiagnos-
tika és thérapia legújabb ered-
ményeiről” adnak elő. Érdek-
lődőket szívesen lát a kórház.

— Mártírok exhumálása Pé-
celen. Az 1944 őszén Pécelen
sáncolókból sokan haltak el és
sokat löttek agyon. Közülük
ötöt november hó 6-án exhu-
máltak és helyezték örök nyu-
govóra a péceli izr. temetőben.
Ezt a kegyeletet aktuat a péceli
izr. hitközség utánjárása tette
lehetővé, Desser Miksa hitköz-
ségi elnök, Krausz Andor hit-
községi gondnok és Róth Vil-
mos Chevra gondnok kezdemé-
nyezésére. A temelésen megje-
lent a péceli társadalom nagy
számmal. A gyászszertartást dr.
Scheiber Sándor, az Országos
Rabbiképző Intézet tanára vé-
gezte, aki a péceli sáncolók
mostoha bánásmódjának vázoló-
sával felrázta a társadalom
megjelent tagjainak lelkiismeret-
ét. Utána Blozy Lajos péceli
evangélikus esperes tolmácsolta
a péceliek együttérzését. A Mun-
kaszolgálatosok Országos Szer-
vezete nevében Hámos Gyula
őrnagy mondott hátor és gerin-
ces-beszédet. A péceli hitközség
megbízásából Desser Miksa el-
nök bucsuzott a mártiroktól. Az
exhumáltak közül csak Wellner
Józsefnek kiléte volt megállapí-
tható.

— Löwy Károly a Pesti Iz-
raelita Hitközség főkantora, a
Pesti Izraelita Hitközség Elöl-
járósága legutóbb tartott ülésé-
ben Löwy Károlyt, a dohány-
utcai templom kántorát főkán-
torrá nevezte ki és működésre
a Rumbach Sebestyén-utcai
templomba osztotta be.

— Deportáltak árváinak bar-
mevőja lesz november 30-án
szombaton délután 3 órakor a
Csáky-u. templomban, melyre
az árvák jóbarátait és jóakaróit
szerelettel meghívjuk. Vezető-
ség, Fiuárvaház, Vilma király-
nő-ut 25.

UJÉLET

A MAGYAR ZSIDÓSÁG LAPJA

legközelebbi,

november 28-i számában

cikksorozat:

**Tanítási és nevelési
kérdések**

a demokráciában

— A II. budai kulturmatiné, budai hitközség az 1946-47-es évad II. kulturmatináját szentimrevárosi zsinagóga terterjének nagyermeben tartja. A december 1-én, vasárnap délelőtt 11 órakor tartandó kulturmatinén dr. Klein Miklós rabbi mond bevezetőt és Sós Endre kulturális előadó, az Új Élet főmunkatársa, Erdős Sándor — mai szemmel — tanulmányát olvassa fel. Közreműködnek: Bartos Gyula, Nemzeti Színház örökös tagja, Tordag Judith és Demény Éva előadóművésznők. Belépő nincs.

— Felkérték bennünket az alábbi sorok közlésére: A Független Zsidók Választási Pártja közelgő izraelita hitközségi választással kapcsolatban szerkesztés, folyó hó 13-án tartotta nagy érdeklődés mellett első választási bizottsági ülését. Az ismertetett programot a tagok egyhanguan elfogadták. Az egybegyűlték követelték a hitközségi választások sürgős kiírását és azoknak a demokrácia szellemében való gyors megvalósítását.

— A Józsefvárosi Izraelita Négyelet megrendezte az idel első nagyszabású tea-délutánját a nagyfuvarosutcai kulturteremben. Adler Károlyné elnöki megnyitójára, egy nagyszerű szociális munka kibontakozását jelentette. Horváth Mihály felvezetésével, Adler Mária énekével, Szilas Frida költeményekkel, dr. Kertész Adolf zsinagógai énekkel tette élvezetessé a jó hangulatban eltelt délutánt. Négyelet legközelebbi műsorát összejövetelet december 16-án, délután 5 órakor tartja.

— Halálhíradás. Goldstein Herman a Pesti Izr. Hitközség 88. születésnapján 84 évesen a Rombach-utcai temetőben elhunyt. A temetés a Rákóczi-templomban megtörtént. A temetésen részt vettek el, dr. Fischer Jenő, a Rákóczi-templom főrabbi búcsuztatá.

— Ügyvédi hírek. Dr. Ungár Béla budapesti ügyvéd, irodája a Nagyatádi Szabó-utca 43. sz. alól a VI. Jókai-tér 3. sz. alá helyezte át. Dr. Ungár Béla ügyvéd irodája Kecskemétről Budapest, Hajós-utca 14. sz. alá helyezte.

— Házasság. Spiegel Odön (Szendrő) és Friedmann Ilona Beregszász, f. hó 24-én délután 2 órakor tartják esküvőjüket a Kazinczy-templomban, melyre ezúton hívják meg a rokonaikat és jóbarátjaikat. Minden külön értesítés helyett.)

— Az „Árhásvás Kétn” Országos Feleburúti Szerelet Egyesületének a következő híven ez alkalommal Budapest Székesfőváros alsóerdőkerületi központi kórházban (VII., Árpád-utca 7.) fekvő zsidó betegek és lábadozók részére rendezett pénlekesi gyeregyűjtés szertartásával egybe-

— Házasság. Spiegel Odön (Szendrő) és Friedmann Ilona Beregszász, f. hó 24-én délután 2 órakor tartják esküvőjüket a Kazinczy-templomban, melyre ezúton hívják meg a rokonaikat és jóbarátjaikat. Minden külön értesítés helyett.)

kötött istentisztelettel, amelyen a betegek, lábadozók és a meghívott tisztikar igen nagy számban vettek részt. A hitközségi elnöket dr. Berg József főrabbi, központi kórház elnöke, a főkántori funkciót Ábrahámsohn Manó a dohányutcai templom főkántora végezte. A világi ünnepségek során Vajna József elnök és Hübsch Alfréd titkár szóltak fel.

— Műsoros üzenet-délután. A Pesti Izr. Hitközség VII., belső körzetének megbízottja nov. 24-én, vasárnap délután 5 órakor az Ékesor és Drágakő utcák közötti utcában (VII., Somogyi Béla-ut, volt Károly-körút 9. szám alatti) jótékonycélú műsoros üzenet-délutánt rendez. Meghívó-igénylés a Pesti Izr. Hitközség VII. belső körzete irodájában, Erzsébet-körút 51.

— A Budai Izr. Hitközség legközelebbi Oneg Sabbat ünnepélye november 23-án lesz, amelyen dr. Hahn István professzor: „A kapuk mögött” (A középkori gettók élete) címmel tart előadást, majd Sirota Sándor főkántor zsolnárokat énekel. (III., Zsigmond király-utja 49. sz. a.)

— Eljegyzés. Ábrahámsohn Jenő és Köstenbaum Babsi, Budapest, jegyesek. (Minden külön értesítés helyett).

— Rabbi felkérés. A Soproni Autonóm Orthodox Izraelita Hitközség Citron József új főrabbi-jának hivatalba lépése alkalmából nov. 21-én, csütörtök délelőtt 11 órakor, Paprét 26. sz. alatti zsekházában rabbi beiktató díszközgyűlést tart.

— A Mezőcsati Chevra Kadisa felkéri azon hitestvéreket, akiknek hozzátartozójuk a mezőcsati temetőben van eltemetve, illetve akiknek hozzátartozójukat a mezőcsati gettóból deportálták, hogy szíveskedjenek fontos ügyben közölni címüket a Chevra elnökével: Glattstein Miklós, Mezőcsát.

34 éves, egyedülálló, fiatal ember vagyok, nőstílni szeretnék, keresek egy orth., vallásos, 21-30 közötti leányt, kinek üzleti és pénzügyi ügyekben segítség lehet. Csak komoly válasszok. „Belső kör” jel. a kiadóra.

Jó családból keresek csinos, eljegyzett leánynak 50-55 éves, intelligens, életrevaló férjet „Megfelelő hozomány” jelgére a kiadóra.

Házasság céljából megismerkednék 60 körüli, korrekt, intelligens úrral, aki megértő és segítőkész. Keresek leányt, aki eljegyzett leánynak, „Szabadság, szerelem” jelgére a kiadóra.

Két, csinosnak mondott, 38 és 42 éves urileány megismerkedne házasság céljából jobb iparral vagy kereskedéssel, 60 éves, főbérleti lakással és üzlettel rendelkező leánynak „2 leány” jelgére a kiadóra.

Menyasszonyi kölcsönzése
rubra, koszeru, fátol és belépő vidékre is. Myrtus-szálon. VII., Nagydósa-utca 18.

Goldné
a zsidó úrikerék legmeghízebb házasságközvetítője. VII., Alsóerdő-utca 8. I. sz. 2. Telefon: 235-480.

Nagyjövodeimű
duszadag, 37 éves, egyedülmaradt szép URIASSZONY, jó szituált urhoz férjhezmenne 50-ig „Szeretetre vágyom” jelgére a kiadóra.

INTELLIGENS, nagyobb tőkével rendelkező
bárboadott, vidéki NAGYÜZEM 42 éves tulajdonosa, komoly fővárosi üzletbe vagy üzembe benősülne „40-ig” jelgére a kiadóra.

Egyedülálló, fiatal özvegyasszony leányomat, 55nyörűen kereszeket budai vállalkozással, stb.
férjhezadnám biztos egzisztenciájú, mélyérzésű uriemberhez „Igaz ottlbon” jelgére a kiadóra.

Magányos uriaszony főbérleti lakással
előkelő vállalat tisztviselője, házasság hiányában ezúton keresi

házasság céljából
középkorú ur ismeretségi „Intelligens” jelgére a kiadóra.

Átígonfelül, jömegejenesű, házias, csinos huzom részére 40-48 év körüli férjet keresek
Lehet vidéki is. „Jömegejenesű” jelgére a kiadóra

Egyedülálló, csinos, 38 éves URINÓ, főbérleti lakással és háztartással, ismeretségi hiányában ezúton keresi uriember ismeretségi

házasság céljából
„Megpróbálok” jel. a kiadóra.

Férjhezmenne
gyormételes, övegyen maradt, magas,

csinos urinó
kinek nagyobbértékű ingatlanai, jömegejenesű üzlete, kétasszó, rendezett lakás van jó pozícióban levő. 46-55 év közötti uriembernek irjanak. „Jó gazdasszony” jelgére a kiadóra.

Jelentős köztisztviselővel, ingatlanai, rendezkedő, 35 éves, mausa övegye, csinos, házias, szakember is vagyok. Gondtalan megélhetésem mellett

férjet keresek
benősüléssel, ki kiadóra is jönne. „Lehetőség szakember” jelgére a kiadóra.

Orthodox, 130 cm magas, barna, saját üzemmel rendelkező iparos vagyok. Három hónapban belül Egyesült Államokba indúlok. Keresem vallásos, zsidó, csinos urileány ismeretségi

házasság céljából
Teljesimű, lehetőséig fényképpel ellátott leveleket sürgősen „Diszkrét” jelgére a kiadóra kérem

34 éves urileány,
kinek külföldön hozzátartozója el férjhezmenne jömegejenesű urhoz, kinek kitanult mestersége van és hajlandó volna vele külföldre járni. Székhámozok kíméjenesű jelgére a kiadóra

53 éves konfekciós szabómester benősülne
műhelybe, üzembe vagy üzletbe. „Keitlen együgyű” jelgére a kiadóra.

Egyedülálló 55 éves URINÓ férjhezmenne
58-60-62 éves férfibe. Lakásom van. „Vidékre is megyek” jelgére a kiadóra.

DEPORTÁLT ÖZVEGYE, szép főbérleti lakással, üzemben lévő fogtechnikai laboratóriummal, szakmabiztos vagy más foglalkozású, jömegejenesű, intelligens úrral megismerkedne

házasság céljából
Lehet vidéki is. Válassz „50 körüli” jelgére a kiadóra.

Házfelügyelő
vagyok, keresem 45-50 év körüli férfit ismeretségi

házasság céljából,
Egy gyermek nem akadály. Címem I. Kresz Géza-utca 42

Jömegejenesű, 40 körüli, művelt és vallásos Talmudhósem hozzátartó, orthodox, csinos, barna URILEÁNYT KERES feleségül!

32-35 évig. Lehet benősülés is. Ajánlatokat „Belső kör” jelgére lehetőséig fényképpel kér a kiadóra, amit legdiszkréttebben azonnal visszaküld.

Szalontulajdonosnő
szép jövodelemmel, intelligens, egzisztenciával bíró. 45-50 es urak ismeretségi keresi házasság céljából „Szép leány reménye” jelgére a kiadóra.

Férjhezmennek
dolgozó, biztos egzisztenciájú fiatalemberhez, aki boldog otthonra vágyik. 18 éves dolgozó leány vagyok. Főbérleti lakásom van. „Házias” jelgére a kiadóra.

Keresek huzom részére egy 40-45 év körüli fogtechnikus, Rómában biztos existenciát kapna
„Házasság” jelgére Propagandához, Teréz-körút 58.

Egyedülmaradt, kimondottan csinos, 29 éves, jószituált urlasszony vagyok
Élettársat keresek

Jömegejelenésű, önálló, jószituált, fizikailag rendelkezés kérésedő vagy nagyiparos, intelligens uriember választásomat kérem „Rossz egyedül” jelíge a kiadóba

Férjhezmenne

szép lakással,
16 üzlettel
rendelkező, csinos, egyedülmaradt urlasszony, 50 év körüli urhoz. „Kimerítő referenciával” jelíge a kiadóba.

23 éves,

kissé molett, barna, házias, teljesen árva leány vagyok.

Férjhezmennek

otthon megbeszélő férjhez.
Gyermek nem akadály. Jelige: „Amerikai rokon” a kiadóba.

Egyedülmaradt

jókülsejű urinő, főbérlettel, szép lakással, ezután keresi 50-60 éves, biztos jövedelemmel rendelkező ur ismeretségi

házasság céljából

„Jó feleség” jelíge a kiadóba.

Két jókedélyű barátnő

— 35 és 40 éves —, korban hozzáillő, intelligens ur ismeretségi keresi

házasság céljából

Jelige: „Deportáltak felesége” a kiadóba.

60 év körüli

szégyenember vagyok, hozzáillő, intelligens nő

feleségül vennék

Lehet vidéki is Keresetem és főbérlettel lakásom van. „Főbérlet” jelíge a kiadóba.

Nősülni szándékozom, keresek lelki-ekben gazdag, orth. házból, intelligens, csinos

leányt vagy asszonyt

30-38 ig. szakmával előnyben, csakis névvel ellátott levelekre választanak. „Jeruzsálem” jelíge a kiadóba kérek

A HAPOÉL M. S. E. hírei

Felhívjuk választmányi tagjaink figyelmét, hogy f. hó 21-én, csütörtökön, d. u. 6 órára bejelentett választmányi ülést minden körülmények között meg fogjuk tartani. Az ülés a Wesselényi-utca 44. szám alatt lesz.

Eredményeink: Futball: Hapoel I.—TBSC 4:2 (1:0) barátságos.

Fiatl csapatunk lelkesedéssel győzte le rutinizott játékosokból álló ellenfelet. A matlatolt játék igen nagy reményekre jogosít a továbbiakban. Gólvörök: Jakob, Brau, König 2-2 gólt lőttek. A mezőny legjobb embere Pórák centerhátf volt.

Háttér ifjúsági és TBSC ifjúsági barátságos mérkőzés eredménye: 2:1 (1:1).

Schulz Jenő cég

Órák-ékeszerész (órajavítás)
VII. Wesselényi-u. 6., a régi házban

Gergely Miklós

aranyműves és ékeszerész
VÉTELEI Tel.: 422-345. ELADASI

A VAC HIREI

FUTBALL

Vidor Pát a VAC jeles hátvédje a vasárnapi mérkőzésen súlyos sérülést szenvedett. Az orvosi vizsgálat szerint repedés történt és a játékos az őszi szezonban már nem léphet a pályára. A futball-csapat legjobb, legnépszerűbb játékosának hiánya nagy veszteség a VAC futball-csapatának és asztalitenisz gárdájának is, mert Vidor Pát kiváló ping-pongozó is.

KOSÁRLABDA

Két győzelmet aratott a héten az erősen feljavult csapat.
VAC—MÁVAG 29:21; VAC—KASE 40:37. A MÁVAG elleni mérkőzés biztos győzelmet hozott. A KASE legyőzése hatalmas siker. Pajor végre egészséges és góljai győzelmet jelentettek. Benedek a legjobb magyar kosarasok közé tartozik, Deutch és Felkai kezdik beváltani a hozzájuk fűzött reményeket. Komáromi és Dückstein megbízható, kemény, beton védelem. A VAC csapata csütörtökön este 8 órákon a SIELL csapata ellen játszik a Sportcsarnokban.

KÉZILABDA

VAC—Wolfner S. E. 9:7 (6:3). Kemény, erősiramu mérkőzésen győzött a technikus, ötletesen játszó VAC a teremkézilabda bajnokság 1. fordulójában.

Gólvörök: Komáromi, Ruttkay 3-3, Payor 2 és Benedek 1 gólt dobott. Jók: Vincze, a mezőny legjobbjai, Felkai és Pajor.

ASZTALI-TENISZ

Budapest bajnokságában Fischer (VAC) III.-ik lett az ifjúsági egyesben. Klein—Vincze-pár Budapest 1946 évi bajnoka lett a III. (a harmadik) osztályú párosban.

Vasárnap Miskolcon játszik a csapat (Temes, Surányi, Gál, Vincze, Klein, Nemes) Magyar Kupa mérkőzést az 1945 évi országos bajnok MME ellen.

TORNA

Sárkány és Grünfeld részt vesznek vasárnap a TF jubikárius versenyén. Az Abonyi gmnáziumban kedd—csütörtökön d. u. 5-6 gyerektorna, 6-1/2 férfi és női torna. (Fűtött, tisztá tornaterem, fürdővel.)

TENISZ

Márton Ferenc a VAC alelnöke Párisba utazik és kosár-kézilabda és asztali-tenisz mérkőzéseket akar lekölni a VAC jubileumi nemzetközi versenyekre.

Nagyvállalat nyugdíjgossult, felmondott állásban lévő tisztviselője széleskörű nyelvtudással, saját ingatlannal, export-import számításmányozási, fuvarozási gyakorlattal

benősülne

oly, lehetőleg vallásos családba, melynek vállalatában közreműködhetne. Leveleket hozzatartozóktól részletes üzletleírással Diszkreció, becsülettel. „Deportáltak, negyvenes szüveg vagy elvált előnyben” jelíge a New-York hirdetőbe, Erzsébet-kürt 9.

Egyedülmaradt, magas, 45 éves, szép, igazi URASSZONY, házias, üzlethez értő, gyönyörű lakással, hozzáillő, magas, jömegejelenésű, igazi uriember

élettársat keres

„Nem mindennapi”, jel. a kiadóba.

FŐVÁROSI KERESKEDŐ

feleségül venne

jólásból, intelligens, finomlelkű szomorú vallásos, szombattartó orth. leányt vagy asszonyt, 23-27-ig, felsőcsimű leveleket lehet-ez fényképpel, diszkreción. „Elsőszor chajl” jelíge a kiadóba kérek

Társasághell legfelsőbb házasság-közvetítő, Doktorné
Király-u. 67. I. 3. Telefon: 421-930

Egyedülmaradt

45 éves, közepmagas, villamosági KERESKEDŐ

nősülne

vagy benősülne bármilyen szakmába „Iparos és kereskedő” jelíge a kiadóba.

Egyedülmaradt,

64 éves férfi benősülne

oly üzletbe, hol közreműködhetne. Leveleket „Textiles” jel. a kiadóba.

Férjhezadnám

nevelőanyámat, ki rosszul sikerült házassága folytán egész fiatalon elvált és azóta fanatikusa a munkának és üzletének inkább magának mondott, 60-as, vallásos, fiomlelkűek levelet kércm. „Nemes szív” jelíge a kiadóba.

40 éves

csinos, intelligens,izr. urlasszony

férjhezmenne

50-56 év körüli, jószituált kereskedő vagy iparoshoz. Levelet: „Iparom van” jel. a kiadóba.

39 éves vagyok,

társaság hiányában megismerkednék

házasság céljából

hozzámillő nővel. Közvetítés kizárva. „Mind a ketten dolgozunk” jelíge a kiadóba.

Férjhezmennek

hatvanashoz, írógép vagy rokon-szakma kereskedőhöz, üzletét rak-tárammal bővíteném. „Írógép” jelíge a kiadóba.

Férjhezadnám

fiatal, önálló keresettel bíró, magas, csinos hógomat, 38-42 koru, feltétlen uriemberhez. Választ „Urlember” jelíge a kiadóba.

Keresem

60-55 éves, egzisztenciával bíró uriember ismeretségi

házasság céljából,

kínok üzletében, üzletében segíthetnek. „Üzemtulajdonos” jelíge a kiadóba

FELESÉGEM NEM TÉRT VISSZA.

Nősülnék!

12 éves fiám van, szép, egészséges. Csinos, házias, zenét, irodalmat kedvelő élettársat keresek, 25-40 évesig. Diszkreció biztosításával, fényképes levelet kérek. „Szívem” jelíge a kiadóba.

KÉT BARÁTNŐ

házasság céljából

megismerkedne 52-54 éves, intelligens férfivel. Jelige: „Érdekes” a kiadóhivatalban.

A zsinagóga naptára

November 21, csütörtök
Chesván 27, péntek; 28, szombat; 29 (ujholdhirdetés), vasárnap; Kiszlév 1 (ujholdhirdetés); 2, kedd; 3, szerda; 4, csütörtök; 5.

Szombaton, november 28-án heti szidra: Tauldanz, háftóra I. Sámuel XX. 18-42.

Imaidők:

Imaházak	Péntek		Szombat		Hétfő nap
	este	reggel	este	reggel	
Dohány	4	7:10	4	4:50	7
Rumbach	4	7:10	4	4:50	7
Bethlen	4	7:10	4	4:50	7
Csáky	4	7:10	4	4:50	7
Dózsa	4	7:10	4	4:50	7
Nagyfuv.	4	8—	4	4:50	7
Páva	4	9—	4	4:50	7
Zugló	4	7:10	4	4:50	7
Fiúvárh.	4	7:10	4	4:50	7
Leányárv.	4	7:10	4	4:50	7

Péntek esti gyertyagyújtás: 3 óra 50 perckor.

A budai Isteniszeletek kedv.
November 22-én, pénteken este 4 órakor, november 23-án d. u. 11 órakor, november 23-án d. u. 4 órakor Oneg Sabbat III., Zsigmond-u. 49. sz. plá tanácssteremben. Isteniszelet helye: III., Zsigmond-utca sz., XI., Bocskay-ut 38., Torockó-u. 8/a. és péntek este két II., Fő-u. 12.

Óbudai templom: III., Zichy utca 9., péntek és ünnep este 9 órakor, szombat és ünnep d. u. 9 órakor.

Mint viharvert madár a tomboló har után, ezer sebből vérvorvo

magamra maradtam

A bánat, már elviselhetetlen, látom, hogy sorsomon változat kell. Ezután

keresem új élettársat

45 körül, lehetőleg zörcsedő „idealista” személyében, aki hómóit, csendes, meleg vidámsághajt maga körül és viszonzás szerető szívet és gondatlan öltözet nyújtani, írjon sürögösen. „Vallásos élet — kulturélet” jelíge a kiadóba. 1-2 árva igazi anyukája lennék.

UJÉLET

AMAGYAR ZSIDÓSÁG LAPJA

Szerkesztőség és kiadóhivatal VII., Sip-u. 12. — Telefon: 423-90

Kiadótulajdonos:

A MAGYARORSZÁGI ISRAELITÁI ORSZÁGOS IRODÁJA

Felelős szerkesztő és felelős kiadó

ROÓZ REZSŐ

Postatakarékpénztári csekk száma: 26.209. (Magyarországi Irodák Országos Irodája)

Beküldött kéziratokat nem küzünk meg s visszaküldésük nem vállalkozunk.

Nyomatott a Globus nyomdai tőzet rt. körforgópein. Fel. nyomdavezető: Margittay